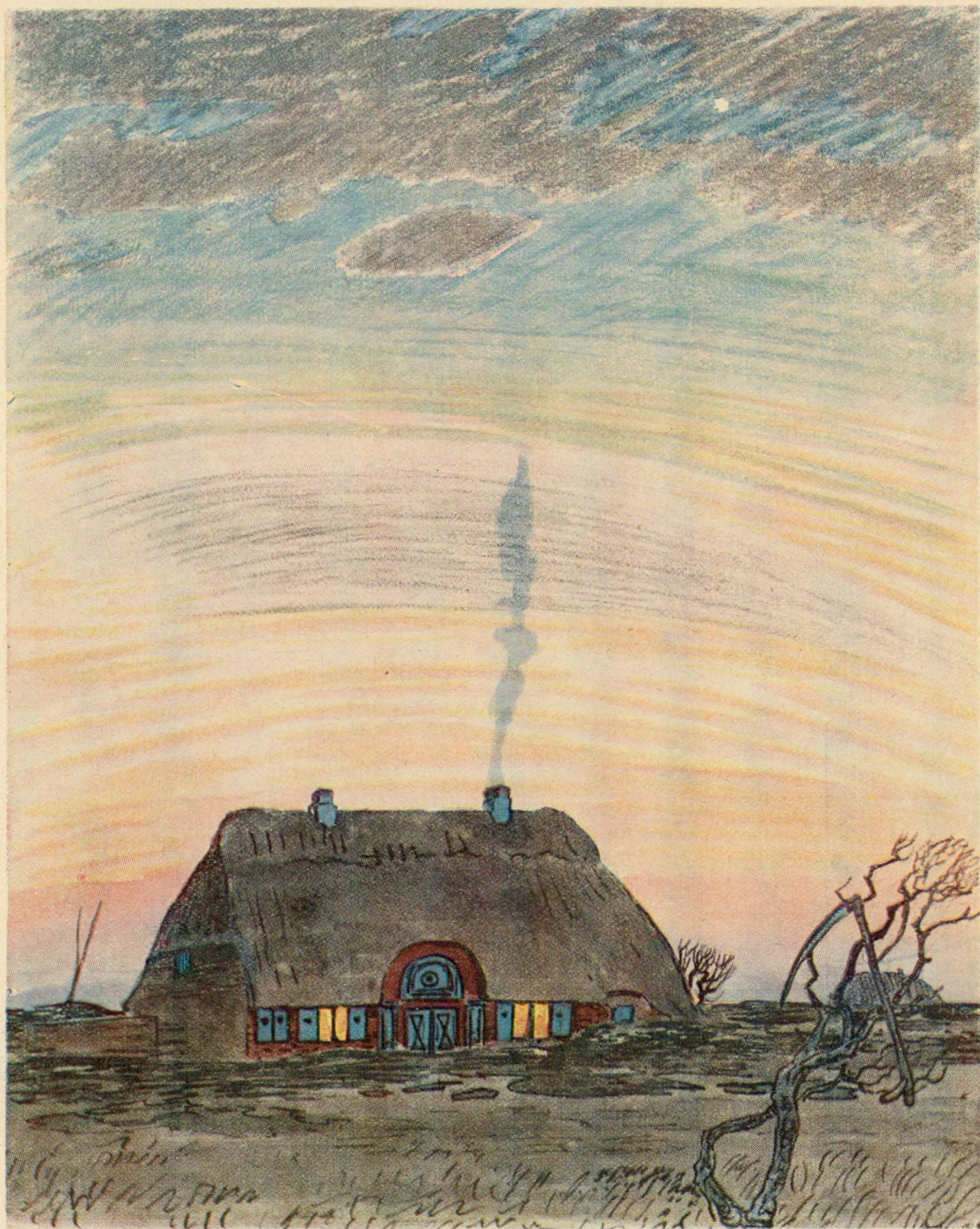


Samvirke

*Julelæsning
for
hele familien*

15. december 1955 - 28. årgang nr. 22 - Oplag A - B



Julen er gæst. Tegning fra Rømø af Karl Adser



JULEN VARER LÆNGE

koster mange penge

De fleste ved sikkert af erfaring, at julen koster penge. I år bliver den nok heller ikke billig — tværtimod! Dette kunne måske få Dem til at tænke på, hvor rart det ville være, om De i dag i Andelsbanken kunne have hævet et beløb, som De gennem indbetalinger i årets løb havde lagt til side med julen for øje.

De skulle derfor lade det blive et af Deres gode nytårsforsætter, at De starter det nye år med at oprette en indskudskonto i Andelsbanken.

I de sidste numre af Samvirke har vi fortalt Dem en del om Andelsbankens forskellige former for indskudskonti. Desuden har vi givet Dem en kort redegørelse for disse kontoarters karakter, idet vi derigennem har forsøgt at vise Dem, at der altid findes en kontoform, som passer netop for Dem.

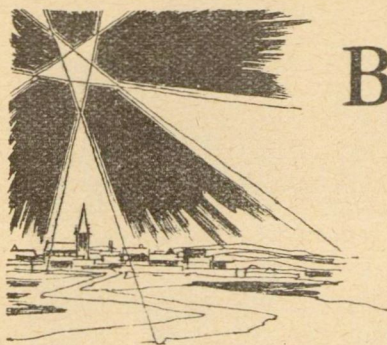
I vor artikelserie til næste år vil vi fortælle Dem mere om bankens virksomhed, og vi skal da bl. a. beskæftige os med forskellige former for udlån.

Men vi vil dog pege på de mange andre områder, på hvilke banken kan være Dem til hjælp, f. eks. med rejsevaluta, ved opbevaring i box eller depot, køb og salg af obligationer og aktier, modtagelse af terminsydelsers, for blot at nævne nogle enkelte eksempler.

Nu, da året går på hæld, vil vi benytte lejligheden til at takke bladets mange læsere for den interesse, hvormed vore artikler i det forløbne år er blevet modtaget. Samtidig ønsker vi Dem alle en rigtig glædelig jul og et godt og lykkeligt nytår.

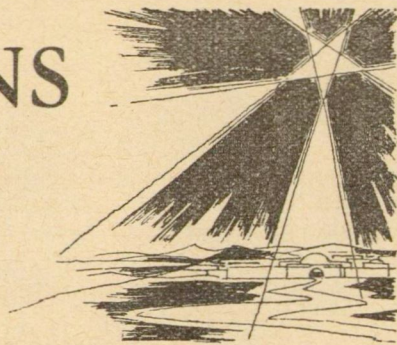
ANDELSBANKEN

A. m. b. A.



BARNEJULENS LYSE VEJE

Af SILIAM BJERRE



Julen vækker minder og længsler til live. Det forbigangne kommer så nær. Julen kommer jo aldrig alene. Den har alle de forudgående jul med sig. Ikke blot de jul vi selv kan huske. Slægtneres jul ligger bag vor. Ingen fatter helt mindernes velsignelse og mindernes vemod. Gode minder indeholder altid noget vemodigt. Her vel navnlig dette: at mange af dem, vi har oplevet den rigeste juleglæde sammen med, ikke er mere. Den, der har mistet, føler savnet dybere juleaften end nogen anden aften i hele året. Da føles det dobbelt, hvis der er en tom plads. Men vemod og længsel er ikke blot smerte. Det vemodige har en egen evne til at gøre sjælens rude ren. Og længselen, når den er dyb, gør sindet åbent og modtageligt.

Vi er aldrig så alene, som vi sommetider tror. De henfarne i slægten står bag os. Om julen er det, som om de er os nærmere end ellers. Det er vel næppe rigtigt. Det er nok blot det, at da kan vi bedre tage imod deres hjælp.

Så har da Brorson ret:

*Når hjertet sidder mest beklemt,
da bliver frydens barpe stemt,
at den kan bedre klinge.*

Brorson har vist ikke blot tænkt på den længsel, som savnet efter et menneske kan give. Nej, det er nok dybere: Sorgen over alt det tabte, over vor egen afmagt og tunge brøde, over det tabte børneparadis — alt det, som Grundtvig kalder julesorg.

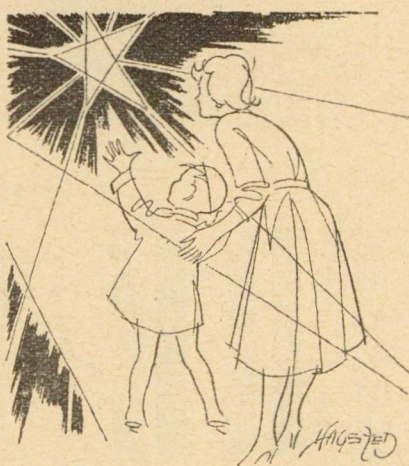
Hvor et menneske kommer ind under den, kan det spørgsmål vågne med en forunderlig styrke: Hvordan skal jeg dog få juleglæden i eje, den juleglæde, som alene beror på Guds nåde? Ingen af os kan nøjes med mindre, selv om vi prøver på det gang på gang, og altid med samme resultat: At vi går trætte og skuffede ud af julen.

Hvordan finder vi tilbage til vor barndoms eller vor ungdoms lyse jul?

DET er godt at spørge i dyb alvor om alvorlige ting. Den, der virkelig spørger og giver sig tid til at lytte skal også nok få svar. Så hør da, hvad en af de gamle profeter, Jeremias, siger: *Stå ved vejene og se efter, spørg efter de gamle stier, hvor vejen er til alt godt, og gå på den, så finder I hvile for jeres sjæle.* Det er Guds gave til os, der har været børn i et kristent hjem, at vi godt ved noget om, hvor de gamle stier er, hvor vejen går til alt godt.

Jo, men selv om vi ved det, så kan vi alligevel komme til at sidde i mørkets og dødens skygge, komme ind under sjælevåndens rådvildhed. Og da kan alt det, som hører de vågne nætters angst til, samles i et eneste brændpunkt, i et inderligt ønske om at opleve jul påny. Ikke en gentagelse af en ydre barnejul, men en fornyelse og en fordybelse af barnejulens fred og umiddelbare glæde.

Jo mere sandhed, der er i, at vi lever i mørkets og dødens skygge, desto mere trænger vi til jul. Trænger til at lytte til den gamle Zakarias' lovsang: „Lyset fra det høje har besøgt os for at skinne for dem, der sidder i mørkets og dødens skygge!“ Ja, har gjort det, men nu?



Ikke underligt, om nogen har svært ved at få øje på lyset, svært ved påny at finde barnejulens lyse veje.

Den gamle Zakarias kendte også til tvivl. Men da han stod der med sin lille dreng på armen, tvivlede han ikke mere. Herrens forjættelse var gået i opfyldelse. Og i profetisk fremadskuen ser han det, som skal ske. Og hans lille dreng skal bane vej for det: „Du skal gå foran Herren for at bane hans veje og lære hans folk at kende frelsen ved deres synders forladelse, takket være vor Guds inderlige barmhjertighed, ved hvilken solopgangen fra det høje vil besøge os for at skinne for dem, som sidder i mørkets og dødens skygge, og lede vore fødder ind på frelsens vej!“

Vi ved, at Vorherre selv har sagt: Jeg er kommen som et lys til verden, for at hver den, som tror på mig, ikke skal blive i mørket, men have livets lys.

NETOP det er julebudskabet til os: *Vi skal ikke blive i mørket*, livets lys skal gives os. Det vil sige lys over den vej, som fører til livet. Men enhver ved, at et lys kan slukkes. Det gælder om at vandre, mens vi har lyset, for, som Vorherre selv siger det, „at mørket ikke skal få bugt med os. Og den, der vandrer i mørket, ved ikke, hvor han går hen. Medens I har lyset, så tro på lyset, for at I må vordre lysets bøn.“

Lysets børn! Hvor er det dog et herligt ord. Og det skal vi vordre. Ja, det er vi, hvis vi da vil være det. Vandrer i lyset, det vil sige: lægge vor hånd trygt i Guds hånd. Gør vi det, bliver vor bøn om at få lys, også til en bøn om at være lys. Hvor dette forenes: Glad at modtage og glad at give, der bliver det jul på en helt anden måde — da har vi fundet tilbage til barnejulens lyse veje. Gud hjælpe os til at holde jul, som de gamle i slægten kunne det, så dem, der nu er børn, må få hjælp til at vandre på de lyse stier — hvor vejen går til alt godt.



ILLUSTRERET AF PALLE WENNERWALD

DE TRE HELLE

En jydsk Roverhistorie... af Steen Steensen Blicher

Paaskeaften

Dersom Du, min Læser! nogensinde har været paa „Snabeshøj“, hvor Landstthinget holdtes i gamle Dage, da har Du derfra lidt ud mod Syden kunnet see en liden, adspredt Torp, som hedder *Uannet*. Her boer, og har vel aldrig boet andet end Bønder.

Saa boede her ogsaa engang for et Par Hundrede Aar siden en Mand, de kaldte *Ib*. Hvad hans Kone hed, har jeg aldrig kunnet udspørge; men saameget veed jeg: at han havde en eneste Datter, som hed *Maren*; og til daglig Brug kaldte de hende *Ma-Ibs*. Hun skal have været knøv og snøg¹⁾, dette her Kvindfolk; og hvor hun færdedes, der skottede de unge Karle efter hende; men hun skottede ikke efter Anden, end efter Sejer. Han var ogsaa eneste Søn; og hans Fader boede ogsaa i *Uannet*.

Som jeg nu skulle fortælle: saa var det engang, og det paa selve Paaskelørdag, at en Mand kom ind til *Ibs*. Han var bondeklædt, forresten velvoksen strag og boun²⁾, og saae ud til, at han kunne være om ved de Trediv. Der var ingen til *Ibs*, der kjendte ham; men han sagde selv: at han var en „Skovlouring“³⁾; at han fornyssen havde faaet Faderens Gaard i Fæste; og at han nu vilde nordpaa, for at tinge Kul ud. Sølvknapper havde han i Kjole og Vest, saa det var let at see, at han var ingen Stodderkumpen.

Nu gav de ham baade Mad og Drikke, og imidlertid førte han baade det ene og det andet paa Tale. Saa siger han da ogsaa til *Ib*, og smidskede lidt ved det: „Min Moder bliver gammel, og jeg skal vel snart til at „have Een ind“; kan I ikke give mig Spor paa et dygtigt Qvindfolk? Det kunde give lige meget med Penge, for det komme vi nok ud af; men hun skulle have et Par „godskaftede“⁴⁾ Hænder — og for gammel maatte hun da heller ikke være.“ — *Ib* var „sløv“⁵⁾; han kløede sig bag Øret, og sagde: „Hm! saadan Een vokser ikke op af Lyngtoppene hver Dag“ — han skottede hen til Datteren, og loe saa smaaligt. Men Datteren kunde ikke godt lide den Snak, og gjorde sig et Ærinde ud. Da Kløren nu vilde til at gaae, spurgte de ham: hvad han hed? „Saamænd!“ svarede han, „min Fader kaldte de Ole Brødløs“⁶⁾ og jeg skal vel hedde ligesaadan.“ Saa gik han; men da han var kommen et Stykke fra Gaarden, der møder han *Ma-Ibs*, der havde været henne hos Sejers, og saa siger han til hende: „Det kan ikke hjælpe at bruge lang Snak; jeg er gaaet „af Enkom“⁷⁾ for Din Skyld. Til Pintse kommer jeg igjen, og saa kan Du beraade Dig imens. Nu skal Du have Farvel!“

Ma-Ibs blev ikke glad til *den* Beiler. Da hun kom ind, satte hun sig ved den nederste Bordende, lagde sine Hænder sammen i Skjødets, og sukkede ret af Hjertet. „Hvad skal det betyde?“ sagde Faderen. „Jeg huer ikke denne her Skovlouring — eller hvem han er“ — svarede hun. — „Kan det aldrig blive til Noget, at jeg og Sejer kan komme sammen?“ — „Ja, hvad paa?“ sagde den Gamle. Og saa var *den* Snak forbi. Fader og Datter toge begge to fat paa „Bindepindene“.

Lidt efter kom Sejer ind. „Gudsaften“ siger han; „Tak“ sige de. „Nu gaaer jeg op til Gaarden“⁸⁾, siger han; „og snakker med Manden“⁹⁾, for det kan ikke hjælpe at kjellinges længere om.“ — „Det bliver Eet og Eet.“ — siger *Ib*, — „Manden er vred paa Dig, og Du kommer til at springe Soldat.“ — „Det kan hende sig, siger Sejer, „men nu ville vi sætte en Prøve.“ Saa gik han.

Da han nu kommer tilbage til *Annshøj* og gaaer ind ad Porten, saa møder han Manden selv, — og han hed ellers *Jørgen Marsviin*. „Kommer Du nu igjen om Dit Fæste?“ — siger han — „det kan ikke nytte Dig: — det har jeg sagt Dig saa tidt.“ — „Aajo! Husbond!“ siger Sejer, „jeg beder saa almindelig“¹⁰⁾ — Da saae Herren vredt til ham, trak Øienbrynene ned og Rynker i Panden; og der skulde Ingen tænkt andet, end at han med det

LAD DEM IKKE FORSKRÆKKE af, at „Samvirke“ med

denne „julefortælling“ af Steen Steensen Blicher

byder sine læsere noget helt andet end den julesentimentale godtepose, som de fleste venter af et julenummer.

LAD DEM IKKE FORSKRÆKKE af novellens gammeldags

sprogbrug, men læs den og nyd ikke alene den spændende

handling og kraftfulde beskrivelse, men ogsaa den

indlevelse i gammel skik og tankegang og sprog, som

novellen byder på lejlighed til.

AFTENER

1) net og peen, meest med Hensyn til Paaklædning. 2) »strag« rank og pyntelig (kun om Mandfolk). »boun« lidt mindre end overmodig. 3) De, der boe i Skovegnen (ved Silkeborg og ind ad Rye til) i det i gamle Dage sååbenævnte »Lousyssels«. 4) rappe og dygtige. 5) forstilt enfoldig, men snu. 6) Et Navn, rimelig givet fra først af spotviis, som nu flere Smaasteder bære. 7) ene og alene i den eller den Hensigt (saaledes og i Svensken). 8) Herregaarden. 9) Herremanden. 10) inderlig og indstændig.

samme vilde fløiet paa ham og torsken ham. Men han blev endda omsindtet og kom til at see noget mere „skreed“¹⁾ ud, og siger: „Hør! der er disse Røvere, der nu saalænge har baade plyndret og slaaet Folk ihjel, og som man siger har deres Kule etsteds her i Alheden. Kan Du finde mig dem, og binde mig dem, saa skal Du ikke give en Skilling for Fæstebrevet, og Du skal faae Ma-Ibs,

og endda have lov til at tage en Vogn og to Heste herud af Annsbjerg. Nu veed Du min Mening.“

„Saa Gud naade mig!“ sagde Sejer, og luskede af nok saa „sloten“²⁾. Han aad ikke Noget den Aften, og Ma-Ibs havde det heller „ikke bedre end godt“. Og det var en elendig Helligaften for dem begge to.

1) glat, 2) mild. 3) meget nedslaaet og forknyttet.

Pintseaften

Gik saa Tiden hen, som den kunde, fra Paaske til Pintse; og med de to unge Mennesker stod det endnu altsammen ved det Gamle: de bleve ikke ganske modfaldne; for de satte deres Haab til Fremtiden, eller til Ham, der raader for den.

Pintselørdag gik Sejer over til Ibs — som han gjorde saa tidt, kan jeg troe — for at høre, om hun maatte følges med i Annsbjerg Skov den næste Eftermiddag, naar de vare komne af Sørslev Kirke. Det var nemlig en gammel Skik deromkring — og er endnu, kan jeg troe — at de paa Festens første Dag forsamle sig der i det Grønne, og forlyste sig med Dands. Den Lørdag, som vi nu tale om, da Sejer kom over til Kjerestens, saa stod hun og havde allerede smykket sig. „Goddag Maren!“ siger han, „hvad Lav har det, at Du skal være saa „dol“¹⁾ idag?“ „Det kommer mig for,“ siger hun, „at jeg skulde gaee op til den naadige Frue, og see at faae hende til at lægge et godt Ord ind for os til Hosbonden.“ „Hm!“ siger han, „det kunde have det Held. Jeg vil følges med Dig og bie udenfor, mens Du er inde.“ De gik. Da hun nu gik op paa Gaarden, satte han sig paa en Steen ved Indkjørselen. Og kom der da kjørende en Skovvogn med en stor Ege-kjævla, der skulde til Sauggraven. Men Hestene de vare smaa og udkjorte, og midt for Porten gik de reent istaae. Manden — det var en Bonde, som havde faaet dette Stykke Hovarbejde — han pidskede paa Helmisserne; men de kunde ikke tage Vognen. Saa kom Skovfogden til, og han skjældte, og Ridefogden, og tilsidst den ærlige og velbyrdige Jørgen Marsviin. Og de gave allesammen ondt af sig paa Bonden, for det han var kommen til Hove med saadanne Ralliker — jeg kan troe, de vare de bedste, han ejede. Sejer sidder og seer paa dette her; og imellem smidskede han ad al den Staahej, de der gjorde. Det saa Hosbonden, og saa siger han: „Hvad sidder Du og griner ad?“ — „Jeg tykkes,“ siger han, „at Læset er ikke tungere, end at jeg kunde trække det allene.“ — „Hei! spænd fra!“ raaber Herremanden til Kjoresvenden. Og da det var gjort, siger han til Sejer: „Tag Du nu fat! og kan Du trække Vognen, saa giver jeg Dig, hvad der ligger paa den, men kan Du ikke, så skal Du op og have Dig et Ridt paa Træhesten.“ Saa begyndte Knøsen at undskylde sig og sagde, at det var kun hans Spøg. Men Hosbonden sagde til ham: at han vilde vænne ham af med at spøge i hans Nærværelse, og een af Delene skulde han. „Ja-ja!“ sagde Sejer, „skal jeg, saa skal jeg.“ Dermed gik han hen til Vognen, tog Stjerten af, og fat i Hamlerne, bøjede sig forover og trak — og vognen fulgte godt efter; men hans Træskoe gik i Smadder, saa haardt traad han i Jorden.

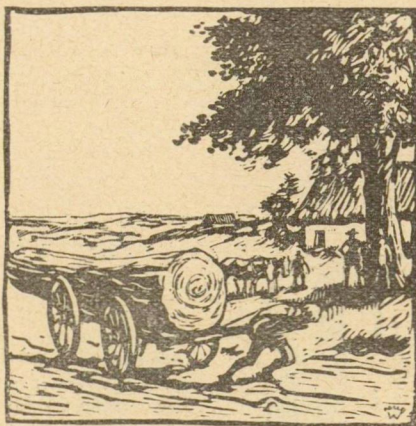
„Du er ingen Frossenpind,“ sagde Herremanden — og han var det ikke heller selv, for de fortælle endnu om ham: at naar han red ud af Porten, kunde han tage fat

i en Jernring paa Porthammeren, og løfte med Benene sin Hest fra Jorden — „tag nu Kjævla! og see selv, hvordan Du faaer den hjem! og hvad Fæstet angaar, saa ville vi see Tiden an.“

Den, der nu blev glad, det var Sejer. Og han takkede, og væltede Kjævla af, og satte sig paa den, og saa ind ad Porten efter hans Maren. Det varede syv lange og syv brede, så kom hun. Men hun saae ud til den dyre Tid. „Gud naade os elendige Mennesker!“ sagde hun — det var knap hun kunde for at græde — „Vi kan aldrig faae hverandre.“ „Det er nogle slemme Ord, Du der kommer med,“ siger Sejer; „Manden havde halvveis lovet mig det herude; — hvad gaar der nu af ham?“ — „Fruen havde ligesaa,“ siger hun; „men nu skal Du høre, hvilket Held jeg havde. Da jeg er kommen op ad Trappen og ind i den smalle Gang, der er, saa kommer en „stor Een“²⁾ mig imøde og han seer vist paa mig — jeg kunne ikke komme om ved ham, for han mødte for mig — og saa siger han: „Du er“ — som han kunde bande — „den skønneste Pige eller Kone, hvad Du nu er, jeg har seet i dette Land. — Hør! vil Du holde af mig?“ — „Nej,“ siger jeg, „det maa jeg ikke,“ — „Naar Du vil,“ siger han, „saa maa Du ogsaa. — Jeg er Baron“ — nu kan jeg ikke huske, hvad det var, han kaldte sig — „kom her kun iaften, saa skal min Tjener passe paa og vise Dig til mig.“ „Nej,“ siger jeg, „det er Synd — og jeg har ogsaa en Kjereste, og ham maa jeg ikke narre.“ — Saa tog han en Haandfuld Penge frem og viste mig; men jeg smuttede om ved ham og ind til Fruen. Hun var naadig nok imod mig, og Herren kom til, og han lod til, at han ville bøn-høre mig. Men saa kommer denne her Baron og staaer og lurar paa det, og saa siger han: „Er det en skikkelig Karl, hun vil have, saa bør han ikke tage hende, for hun er en liderlig Tingest; jeg saae, hvordan hun stod og lefede med en af Tjenerne herude i Gangen.“ Da det Skarn havde saaledes beløjet mig, saa skjældte Greven og Fruen mig ud og befalede mig: at jeg skulde pakke mig og aldrig meer komme for deres Øine. „Herre Gud, Maren!“ sagde Sejer, „skal Du ikke have andet for din Dydelighed og for Din Troskab imod mig Stakkel! Men — vor Herre lever endnu! vi ville ikke være harmslagene; det bæres mig for, at vi endda skal have hverandre — om der saa

vare saamange Herrer og Fruer til, som der er Blade i Annsbjerg Skov.“ Ma-Ibs sukkede, ligesom hendes Hjerter skulde briste, men sagde ingenting. Han snakkede ikke mere, før de vare komne til Uan-net og skulde skilles ad, hver til sit; saa siger hun: „Godnat, Sejer! og Tak for idag!“ — „Selvtak, Maren!“ siger han; „Du har ondt nok for min skyld. Jeg er bange, jeg aldrig kan gjælde Dig det igjen — Vor Herre faaer!“ — „Vil Du til Dandsen i Skoven imorgen?“ spurgte han Pigen. „Vil Du?“ spurgte han igjen. „Nej,“ sagde hun „jeg har ingen Lyst.“ — „Jeg ikke heller,“ sagde han. „Saa skal Du have Godnat!“ sagde hun og

1) smuk og peen. 2) en fornem mand



— Jeg giver dig, hvad der ligger på vognen, råbte herremanden.

gav ham Haanden. „Det skal Du selv have!“ svarede han; og dermed skiltes de ad.

Men der var meer ondt tilbage for den sølle Maren, inden hun maatte komme til Rolighed. Da hun kom ind, da sad *han* der, den Skovlouring Ole Brødløs. „Kommer Du der, min bitte Pige!“ siger han; „er Du nu betænkt?“ — „Paa hvad?“ — siger hun. „Har Du nu glemt *det*?“ siger han; „det er endda ikke længere siden end Paaske — det var jo om at drage ind til Mit. Og see her! At Du ikke skal troe, at jeg bejler paa Tyndtøl og Barbrød, saa vil jeg give Dig disse her i Fæstengave;“ — han fremlagde herved en vægtig Sølvhalskjæde med et vedhængende Hjerter af samme Metal. — „Havde Du kjendt hende, der har baa- ret det, mens hun var levende, saa skulde Du ikke skjælde hende ud for en Stundthosetøs!“ — Ved disse ord gjorde han en saa sælsom Mine til Faderen, at Datteren blev greben af en lønlig Ængstelse. Den Gamle studsede



Så skal du have godnat, sagde hun og gav ham hånden.

ellers gjorde. Det var ogsaa en elendig Helligaften for dem begge To.

1) En fattig Bondepige Stundshoser ere Strømper uden Saa- ter, saaledes som de bruges af Bondealmuen i Vestjylland

Juleaften

Det var i „Plasningen“¹⁾, da en gammel Stodder kom „skravlende“²⁾ hen til Uannet, for at bede om lidt i Guds- navn. Saa kom han ogsaa ind til Ibs. De bad ham sætte sig nede ved Kjøkkendøren, „saa skulde han vel faae lidt at bide paa“ og lidt i Posen.

Da han havde faaet det, saa klagede han: Det var saa silde og saa koldt for ham at vinde længere den Aften, og bad Folkene om Nattely. Det sagde de Ja til og viste ham ind i Ovn, der var „ly“ endnu fra Bagningen af. „Støderen“³⁾ kravlede derind; og der laa han.

Det lakkede ud paa Aftenen. De havde spist deres søde Grød og hvad de ellers fik bagefter, og Bæsterne havde faaet „sidste Gift“, og „Sallsdøren“⁴⁾ var „stængret“, og de havde sunget en Julepsalme, som de plejede, og lavede sig til at komme til Ro. Men saa skal I høre, hvad Stø- deren tog sig for: han krøb ud af Ovn og trak Stangen fra „Yderdøren“⁵⁾, og tog Krogen af, og aldrig saa snart havde han gjort det, før der kom fem „dragne“⁶⁾ Karle; og de ind og i Stuen, og Stodderen med dem; og nu kunne han træde lige saa frisk i Gulvet, som de. — For jeg skal sige os: det var de Røvere, som Annsbjergmanden vilde have Sejer til at finde og binde; og Stodderen det var Faderen til de andre Fem. — Det saae ilde ud for de sølle Folk der til Ibs. Manden og hans gamle Mo'er og hans Datter, de blev saa „forbæ- rede“⁷⁾, for de tænkte, deres Liv havde Ende, at det var knap, de kunde sandse at bede om det.

Den største og ældste af de unge Røvere — og det var justestem ham, Skovlouringen — han førte ordet og sagde: „Sæt nu først frem, hvad I har! saa kan vi snakke om det Andet siden.“ — Ma-Ibs tog fat i Dørklin- ken; men Røveren sagde: „Bliv Du kun her! og lad Kjællingen dem om noget til os! for ellers kunde Du let faae i sinde at rende Dis løs; og vi skulde dog „have lidt lige af dig“



Bliv du kun her, sagde røveren.

og vidste ikke, om han skulde troe sine egne Øjne; ingen af dem mæ- lede et Ord. „Naa! Vil Du have den?“ gjentog Ole. „Nej,“ frem- stammede Pigen og vilde ud, for at søge Trøst hos Kjeresten; men den frygtelige Bejler greb hende om Armen med den ene Haand og gjemmende Smykket med den an- den sagde han: „Kommer jeg tre- die Gang, vil jeg ikke have Nej.“ Og uden at tage videre Afsked, tog han Hue og Kjæp, og gik sin Vej.

„Nu kommer Drengen med Køerne,“ sagde Ib. Ma-Ibs gik ud og satte sig paa Trefoden for at malke, men hun sang ikke, som hun pleide ved den Bestilling. Sejer vandede sin Faders Heste; men han fløitede ikke, som han

og „skaate“⁸⁾ en Korn, naar vi har ædt og drukken.“ Pigen segnede ned paa en Stol og var ikke langt fra at daane af Forfærdelse. Ib sad paa Sengestokken og lagde sine Hænder sammen, og bad til Vorherre; som har Magt til at frelse, hvem han vil. — Den gamle Kone satte paa Bordet alt, hvad de havde af „Ædelse“ og „Drik- kelse“; og det var endda sært, hvordan hun kunde.

Men nu skal I høre mere. Ib havde en Hyrdedreng, saadan en „Bæls“, en „Staarrisknægt“⁹⁾. Han laa i en Slagseng bag Kakkelloven, og hører alt dette her. Saa lister han saa stille et Par Hoser og et Par Bukser paa sig, og ud med den gamle Kone, engang hun gik fram, for at tænde Lyset, som en af Røverne af Vanvare havde slukket. Og han over i den anden Gaard og ind til Sejer og fortæller ham, hvordan det stod til hos dem selv. Sejer var ikke længe om at lægge Raad op: „Tag den muusørede Hest af vores!“ siger han, „og lad saa „kløe“¹⁰⁾ ad Anns- bjerg til! og siig dem, hvordan her staaer til, og at de skal skynde dem herved; saa kan de kanske endnu fange alle Røverne, inden de drage bort igjen.“

Drengen ud, og han paa Hesten og afsted. — Sejer tog en „Slagvol“ i Haanden, og skyndte sig over til Ibs. Der sad alle seks „Skintinger“¹¹⁾ paa den ene Bænk med Ryggen til Vinduerne. „Hvad er Du for en Karl?“ raabte de til ham, „Du vil nok have Dit Maveskind sprættet op!“ Dermed reiste de sig og vilde om at gribe ham. Men han var dem for snar og greb fat i Skiven, og væltede Egebor- det over dem og klemte dem ind mod Væggen med Kant. „Nu vil jeg see, om jeg kan klemme *Eders Mave-*

1) Tummørket. 2) stentrende med Mathed, og næsten krybende. 3) Et ringeagtsudtryk om gammelmagtige eller dog ikke længere unge, fattige, lidet duelige Mandfolk. 4) Indgangsdøren paa Stuehuset. 5) Indgangsdøren paa Stuehuset. 6) store, stærke og raske. 7) reent betagne af Angst. 8) spøge og gantes. 9) en lidt mere end halvvoksen Dreng. 10) at skynde sig af al Magt. 11) Slyngler, som ikke bestille stort, og det slet eller ondt.



Han lovede dem at ville knække enhver arm, der rørte sig.

skind", sagde han; og mens han holdt dem fast med den ene Haand, svingede han Slagvullen og lovede dem, at han ville knække enhver Arm, der rørte sig. Den ældste prøvede alligevel at skyde Bordet over igen; men han fik straks saadan een over Armen, at den dinglede ved ham. Nu sadde de alle stille som Muus, og bade alleneste Sejer, at han ikke ville klemme slet saa haardt. Ib havde da ogsaa taget Mod til sig og grebet en Boløks, med hvilken han stillede sig ved Sejers ene Side; og hans Kjereste stod ved den anden med Ildragen. Saaledes stod nu Sagerne; og de vare ikke for rare paa nogen af Siderne: Røverne piintes af Frygt for Enden paa denne „Klemhærke“¹⁾; og at de ikke kunde udgrunde, hvad Sejerherren havde isinde, eller hvorsnart det skulde afgjøres, — det gjorde Piinagtigheden endnu værre. Ib og hans Datter svævede i samme Uvished; thi Sejer kunde jo ikke „buse ud“ med, hvad eller hvem han ventede paa. Og I kan troe: det var ham og lang Venten; for dersom de fra Herregaarden tøvede for længe, eller slet ikke kom — Bælsen kunne jo være styrtet paa Vejen — hvad saa? — Endelig kom Annsbjergmanden med en syv, otte Karle, og han var ikke bagerst, da Døren fløj op. Men der stod de: stille var der i Stuen, og, skjønt det var Maaneskin udenfor, kunde de ikke see noget tydeligt derinde; thi Lyset var jo blevet væltet tilligemed Bordet. Da raabte Sejer: hvor mon vi har „Lysklynerne“²⁾? tænd et Par Stykker af dem ved Skorstensilden!“ — „Der ligger nogle paa Skorsteensskjødet“, raabte den gamle Kone. — Man tændte dem; og saa blev der lyst. „Kan I see, Hosbond!“ sagde Sejer, „nu har jeg fundet dem og bundet dem — paa en Maade. Vil I have dem bedre tøjrede, saa hænger der Hovedlavreeb i hiin Krog, seer jeg.“ — Dette tog de fat paa, og huggede det over i lige saa mange Stumper, som der var Røvere. Og saa trak de dem ud fra Bordbladet een for een, og bandt dem Hænderne paa Ryggen, og snørede dem ogsaa Benene sammen, og smed dem i en Række paa Gulvet. — Saa begyndte Herremanden at spørge dem til: hvor de vare fra? hvor de havde deres Kule? om de vare flere? og saadant meer. Men han kunde ikke faae saameget som et halvt Ord af dem. Saa truede han dem med gruelige Pinsler. Da sagde den gamle Røver — ikke til ham, men til sine Sønner: „Lad ham kun gjøre hvad han vil! for nu har han Magten. Men ligesom han er imod os, saaledes skal det gaa ham og hans; de Tre derhjemme i Bakken ville ikke glemme hverken ham eller de gode Folk i Uannet. Og nu holde I Mundene lukkede, til Halsbaandet lukker dem op. — Af denne

Trusel havde de ingen Gavn; thi da Helligdagene vare forbi, lod Jørgen Marsviin dem lægge paa Pinebænken, først den Gamle og saa de Unge. De holdt alle Persen ud, undtagen den Yngste. Han bekjendte alle deres Misgjerninger, saavel som hvor Hulen var. Den samme Dag blev nu denne opsøgt, og grebe de der Røverkone og de To hendes Sønner, hvilke og bleve hængte tilligemed de andre Seks. I Hulen fandtes en grov Hoben Sølv og Guld; og deriblandt en Ring, som kjendtes for at være een, der havde tilhørt den Herre, hvis løgnagtige Paasagn voldte Malbs saa stor en Fortræd. Nu fik hun bedre for det: Herren gjorde selv hendes og Sejers Bryllup, og gjorde imod dem Alt, som han forhen havde lovet, og gav dem endda ikke saa lidt af de gode Sager, der bleve fundne i Røverboen. — Stærke-Sejer (som han siden fik til Øgenavn) levede

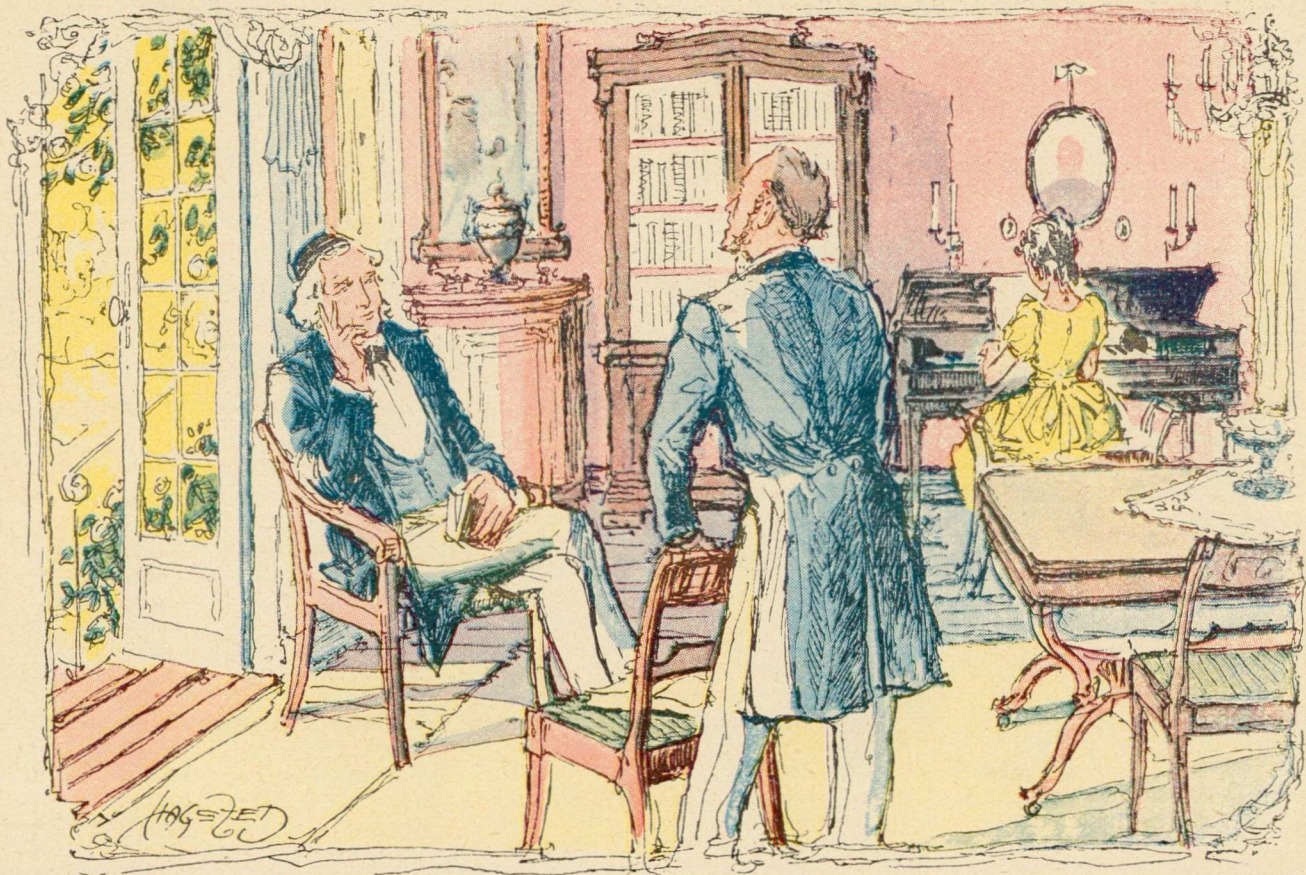
med sin Kone i mange mange Aar. Og alle deres Børn og deres igjen beholdt Øgenavnet. Men nu er det sagtens uddød, saavelsom den stærke Herremands adelige Navn og hele Slægt. Men den Helligaften, jeg her har fortalt om, endtes dog glædeligt saavel paa Annsbjerg, som mest i Uannet.

1) den allerhaardeste Klemme. 2) Splinter af Granved, som findes i Moserne.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★



LAPPEBØRN I LEG - et af de fem maleriske julekort med motiver fra børns skolegang og lege forskellige steder på jordkloden, som sælges af Unicef (FN's internationale børneforsorgsorganisation) til fordel for nødlidende børn i fjerne egne. Hvert sæt på 5 kort kan købes ved henvendelse til Unicefs danske komité (Amagertorv 29, København K.) for 3 kr., og dette lille beløb vil være nok til, at fire børn kan sikres deres dagsration af mælk i en uge, eller at fem børn beskyttes i et år mod malaria.



Pastor Fenger synger pilgrimssangen for Ingemann. (Tegning af Hagsted).

TONEN FRA HIMLEN

Inspireret af en gammel tysk sang kaldte Ingemann oprindelig *Dejlig er jorden* for en pilgrimssang, men ændrede dette senere til valfartssang. Ingemanns sangs historie og det tyske forbilledes oprindelse skildres her af forstander Siliam Bjerre.

*Englene sang den
først for markens hyrder,
skönt fra sjæl til sjæl det lød.*

Alle kender disse strofer, ved, at de stammer fra Ingemanns „pilgrimssang“ *Dejlig er jorden*. Af alle Ingemanns sange er ingen så kendt som den. Den er fælles for hele Norden. Det var en aften i Finland ved et stort møde med deltagere fra alle nordiske lande. Det kneb noget at finde en sang, der kunne forene alle, men da istemte een *Dejlig er jorden*. Og med det samme var den store forsamling som eet. Alle sang med. Ord og toner ikke alene forenede os, men løftede os. Vi var som „pilgrimme“ på vej imod samme mål. Et uforglemmeligt øjeblik. Et vidnesbyrd om denne sangs magt over sindene.

Dejlig er jorden hører med til vort liv. Vi kan synge den i sorg, vi kan synge den i glæde. Om julen kan den give udtryk for det, som vi så gerne vil opleve med hverandre: menneske fryd dig, os er en evig frelser fød! Og en lys sommeraften, når dagens lyde forstummer, og den flygtning, som bor i ens eget sind, bliver stille, da taler *Dejlig er jorden* også til os om den evighedslængsel, som vi alle er inde under:

*Skøn er sjælenes pilgrimsgang!
Gennem de fagre riger på jorden
gå vi til Paradis med sang.*

Denne pilgrimssang følger os fra vugge til grav, og vi ved, at den vil følge slægt efter slægt. I den grad er ord og toner i pagt med noget af vort inderste væsen. Tonen fra himlen og

vort eget sinds længsel mødes i denne stilfærdige sang. Og derfor vil den blive sunget, så længe vi har et modersmål.

Men hvor mon den egentlig stammer fra, denne glade pilgrimssang? Ja, vi ved jo nok, at Ingemann har skrevet de ord, vi synger den med. Men vi ved også, at der foreligger flere ældre tyske tekster til den samme melodi — den melodi, som er angivet at være melodi til en pilgrimssang fra middelalderen.

Lad os gå på vandring for at lede efter sangens oprindelse.

VI begynder i Sorø. 1822 var Ingemann kommet hertil som lektor ved akademiet. Elleve år efter kom en ny sognepræst, Ferdinand Fenger, til Lyngø præstegård. Afstanden var ikke stor mellem de to hjem, og gode venner blev de, den stille digter og den livsglade præst. Ofte gik der bud mellem de to hjem. Ingemann frydede sig over det rige hjemliv i Lyngø præstegård. Her var en stor børneflokk, her var liv og sang og musik. På en ejendommelig måde har det glade hjemliv kastet sin glans ind over så at sige hvert eneste hjem i Danmark. Jo, for det er oplevelserne her, der ligger bag *Julen har bragt velsignet bud*. Ingemann havde vistnok i julen 1839 været til

fest i Lynges præstegård, han havde set børnenes glæde over juletræet, set een af de små „danse på moders skød“. Da han hin nat kørte hjem, skrev han den sang, der mere end nogen anden er børnenes julesang.

Og det skulle også blive her fra Lynges præstegård, Ingemann blev givet *Dejlig er jorden*.

En sommerdag i 1850 sad Ferdinand Fenger og læste i et tysk tidsskrift, og her fandt han „En gammel korsbrodersang“: *Schönster Herr Jesu* (Dejligste Herre Jesus). Han blev så betaget af melodien til den, at han måtte over til sin gode ven Ingemann: — Nu skal jeg synge Dem en melodi, som jeg finder så overordentlig smuk! Og så sang han da, mens en af hans små piger spillede til, „*Schönster Herr Jesu*“. — Ordene, sagde Fenger, duer ikke, men skriv nu nogle gode danske vers til denne vidunderlige melodi.

Mens det nu gør i Ingemanns sind, vil vi vandre til Tyskland for om muligt at finde sangens oprindelse.

I det tidsskrift, hvor Fenger fandt *Schönster Herr Jesu*, var den ledsaget af følgende efterskrift:

I Westfalen har man nylig haft det held at finde denne sang blandt efterladenskaber fra en stor tid. Den skal være sunget af de tyske korsfarerhære og pilgrimme på deres vandring til Jerusalem. Den har vel derfor engang været hele det tyske folks eje. Og i virkeligheden er den i sin uefterlignelige enfoldighed og ved sin vidunderligt tiltalende melodi et så gennemgængeligt tysk arbejde, udstømt som den er af det kristeligt inderlige tyske følelsesliv, at den også må finde genlyd overalt, hvor tyske kristensjæle lovprise i sang. Den har da også allerede rigelig stået sin prøve. I egnen her bliver den sunget både af gammel og ung. Ved en missionsfest blev den — for kort tid siden, medens den endnu var ganske ukendt, istemt af kun tre stemmer, og straks sang hundrede, ja tusinder den med under åben himmel.

LAD os da se lidt på denne tyske sang, der i utallige afskrifter og variationer er gået Tyskland rundt. Gengivelsen her er efter en norsk oversættelse (af stiftsprovst Brochmann, to vers udeladt af pladshensyn):

Herligste Jesus,
alle herrers herre,
Guds og Jomfru Marias søn,
dig vil jeg elske,
dig vil jeg ære,
du er mit liv, min krone skøn.

Fager er engen,
fagrere er landen,
når den om våren skyder blad, —
Jesus er fagrere,
Jesus er renere,
han gør mit såre hjerte glad.

Klart stråler solen,
mildere er månen,
pragtfuld er himlens stjernesvær, —
mest stråler Jesus!
Mer lyser Jesus
end hele himlens englehær.

Han er i sandhed
her i, hvad han gav os:
Nadverens hellige vin og brød!
Jesus, jeg beder,
vær du os nådig
nu i vort liv og i vor død.

EFTER en tysk sangbog fra 1872 angives både sang og melodi at stamme fra det 12. århundrede. Det er alle forskere i dag dog enige om slet ikke kan passe. Vor hjemlige salmehistoriker, pastor Severinsen, skriver: — Fortællingen om, at den blev sunget af tyske korsfarere på vejen til Jerusalem, har nu i alt fald ikke skygge af bevis at henholde sig til, det er blot fantasi. Den ældste kendte trykte kilde til sangen er en salmebog fra Münster fra 1677. Men derfor kan sangen jo godt være ældre.

Severinsen synes tilbøjelig til at mene, at den kan have været en processionssang ved Kristi legemsfest, en fest, der fejres i den katolske kirke i den skønneste årtid, første torsdag efter trinitatis, til forherligelse af Kristi legemlige tilstedeværelse i alterets sakramente. Den førnævnte Brochmann tror ikke, at den har været en sådan processionssang. Han hævder, at der er langt mere sandsynlighed for, at den stammer fra de husitiske brødre (tilhængere og efterfølgere af Johan Hus — brændt som kætter 1415). „*Jesus alene som midler mellem Gud og mennesker var netop et af hovedpunkterne i deres bekendelse*.“ Hertil kommer den pris, de satte på sakramentet, som nok kunne „bringe dem til at føje nærværelsen af den herlige Jesus i sakramentet ind i sangen som dens topunkt. For dem måtte det være en hjertesag at synge derom, når de sang om Jesus“.

Går man ud fra Brochmanns antagelse, at det er en gammel tysk folkesang, måske fra husiterkrigens tid, kan man også forklare sig navnet korsfarersang, idet romerkirken to gange (ca. 1430 og 1470) gav krigen mod husiterne navn og karakter af „korstog“.

Vor store tonekunstner Thomas Laub hævder, at visen, som han kalder den, må være af yngre dato, thi „ingen middelalderlig vise har den slags versmåle — — før langt hen i det 17. årh. Og ordenes indhold — — er en genklang af den tyske pietistiske salmedigtning fra samme tid“.

SÅ MEGET eller — om man vil — så lidt om sangens oprindelse. Men hvad med melodien til den? Hvor gammel er den? „Jeg er,“ skriver Laub, „aldeles vis på, at 1750 er det allertidligste år, man tør sætte for vor vise,

snarere ville jeg sætte den til senere hen imod 1780. Det år var visen til, hvad man kan se deraf, at Mozart har en mindelse om den i en af sine violinsonater fra den tid.“ (Det er i B-dur sonaten for violin og piano, Mozart har benyttet melodien to første strofer som motiv).

EFTER den lange rejse vender vi tilbage til vort udgangspunkt, til Ingemann.

Treårskrigen var ved at være afsluttet, det blodigste slag i Danmarks historie, slaget ved Isted, havde stået den 25. juli 1850. Der var både sorg og glæde i de danske sind. Sorg over de mange faldne og sårede, glæde over sejren — og over at soldaterne nu snart kom hjem.

Netop i denne tid er det jo, at Ingemanns sind er fyldt af tonerne fra „*Schönster Herr Jesu*“. Disse toner sammen med hans barnlige tillid og tro på Gud gør, at han rigtig har kunnet lade sig inspirere af den tyske sang — og måske næst efter tidsstemningen og tonerne af sangens overskrift „*Korsbrodersang*“.

„Hans tanke, skriver Severinsen, „har straks gået ad de vante baner med de gamle korsfarere. Han havde jo før ladet Holger Danske synge så smeltende om Østerlunde med dets lyslandsbjerge og solglansdale:

Oriente! Oriente!
højt fra sjæl til sjæl det klang,
når vi stod på bølgeskrænten,
når vi hørte valfartssang —
Oriente! Oriente!
did sig længselsfulgen svang.

Og på samme rejse er hans fantasi nu gennem alle de riger og lande. Derfor skriver han over sit digt „*Pilgrimsang*“, senere ændret til „*Valfartssang*“.

NOGLE få dage efter, at Fenger havde besøgt Ingemann, kom det stedlige postbud, Basse-Dorthe (hvedebrødskenen) med et stort brev til Fenger. Det var brevet med *Dejlig er jorden*. I Lynges præstegård måtte straks een af døtrene til klaveret, og snart sang alle hjemmets medlemmer med på sjælenes glade pilgrimssang. Og her fra Lynges præstegård fløj sangen ud over Danmark, fra hjem til hjem. Allerede den 8. september (Grundtvigs fødselsdag) 1850 stod sangen med melodi i *Dansk Kirketidende*. Et Par år efter fik den plads i vor salmebog, hvor den, til trods for at den ikke er nogen salme, vil bevare sin plads. Skønt fra sjæl til sjæl vil den lyde, følge slægt efter slægt på pilgrimsfærden gennem de fagre riger på jorden til Guds paradis.

Tonen fra himlen skal aldrig forstumme:

Fred over jorden,
menneske fryd dig,
os er en evig frelser fød.

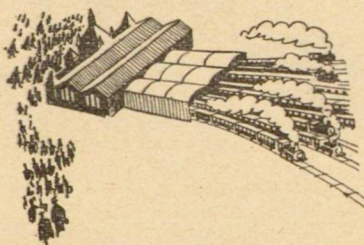
Julen koster...

EN HALV MILLIARD KRONER

I ugerne op til jul tør det være en forbavsende opdagelse, at den kære pristalsfamilie kun regner med en årlig udgift til legetøj på en snes kr. En vis anden post lyder *jernbane, rutebil, skib* og beløber sig til ca. 150 kr. Men denne sum er desværre ikke møntet på legetøj, men er udgiften til transport i noget større format end det, der først falder en julegavekøber i tankerne.



A propos transport — hvad sluger ikke den søde juletid af rejsepenge? Herom kan billetkassereren på Københavns hovedbanegård tale med. F. eks. sidste år solgte han en normal decemberdag for ca. 30.000 kr. fællesklassebilletter, men den 21. december gav 130.000 kr. i kassen, dagen efter gav



226.000 kr., og højdepunktet nåedes lillejuleaftensdag med 367.000 kr. I alt går op mod 1 mill. kr. ekstra ind gennem hovedbanegårdens billetbuler i dagene omkring jul. Uden juletrafik og julepost ville statsbanernes berømtmelige underskud være adskillige procent større.



Juleposten er et kapitel for sig. De sidste 4-5 dage før jul besørger postvæsenet over 35 mill. brevforsendelser — lige så meget som ellers på en hel måned. Det svarer til 8 julebreve fra hver eneste indbygger, og til gavn for julemærkehjemmene klistres der julemærker på for 1,1 mill. kr. I salget af julekort alene deltager for resten FDB med en afsætning på 2,5 mill. stk.

Hvordan ville vort lands økonomi se ud, hvis vi et år forbigik julen i stilhed og uden en øres ekstraudgift?

★ Vor hårdt trængte valutakasse ville nyde godt af juleimportens bortfald, samtidig ville alle de flæske- og ribbenstege, gæs og ænder og andre kulinariske delikatesser, som vi spiser bjerge af i julen, forandre sig til eksportvaluta fra julefejrende nabolande. Andre produktionsgrene kunne nyde godt af den arbejds- og kapitalindsats, der nu anvendes på fremstilling af knallerter, nisseskæg og andet halloj.

★ De handlende måtte skyde en hvid pind efter den detailomsætning på 1500 mill. kr., som er december måneds, og nøjes med måneds-gennemsnitsomsætningen på 1000 millioner. — Julen koster altså den danske befolkning en halv milliard kr. eller en plovmand pr. husstand. (Ren juleomsætning er dette beløb dog vist ikke, bl. a. fordi nødvendighedsindkøb, f. eks. af klæder, ofte udskydes til jul, hvor de samtidig kan tjene det smukke formål at udgøre julegaver). Nærmere belyst ville beklædningshandelen gå glip af 80—90 mill. kr. ekstraomsætning, nærings- og nydelsesmiddelhandelen af 175 mill., mens handelen med andre forbrugsvarer ville få over 200 mill. kr. mindre i kassen.

★ Finansministeren ville glæde sig over, at seddelcirkulationen i december ikke som tidligere steg 170 mill. over gennemsnittet, og han ville med tilfredshed betragte Nationalbankens barometer for checkomsætningen, der ikke som vanligt i julemåneden røg 900 mill. kr. i vejret, men holdt sig på det jævne med 3½ milliard kr. Fremfor alt ville han gnide sig i hænderne over, at folk ikke, som normalt i de-

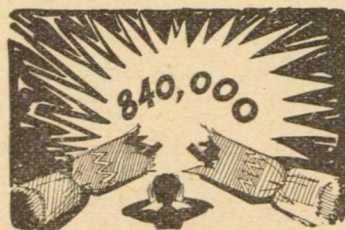


cember, trak et par hundrede mill. kr. sparepenge ud af bank og sparekasse.

★ På slagterierne ville man i en juleløs december kunne tage sig et par ekstra fridage, for antallet af offentlige svineslagtninger plejer nemlig i denne årets sidste måned at overstige månedsgennemsnittet med næsten 150.000 stk. Men man kunne naturligvis også holde det sædvanlige juletempo og sende alle julesvinene ud af landet! En mærkelig stemning ville opstå i de københavnske torve- og slagtehallen, hvor juleforsyningen med ænder svarer til over en trediedel af den samlede årlige tilførsel på 209.000 ænder, mens julegæssene endog udgør 40—45.000 stk. ud af en årlig forsyning på 75.000.



Sådan kunne man blive ved, men lad os hurtigst muligt forlade de ubygge-



lige perspektiver, som et år uden jul synes at åbne, og i stedet fortælle, at FDB hvert år yder et bidrag på 300-400.000 nisser til landets samlede jule-nissebestand, og at de 2 millioner stjerne-kastere, som FDB sælger til julen, tilsammen må kunne give et prægtigt fyrværkeri. Og hvilket knald ville FDBs omsætning på 840.000 juleknallerter ikke kunne give, hvis de alle blev trukket på samme tid?

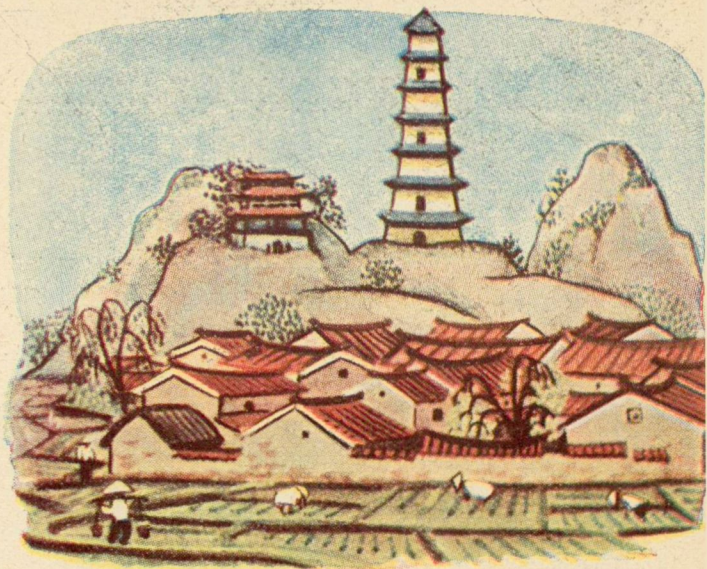


Julegavernes indhold i år kan vi ikke røbe, men vi kan kaste et blik på den side, der vender udad, nemlig indpakningspapiret. Det er nemlig ikke småting, der bruges heraf. Alene FDB sælger 4 mill. juleposer hver jul, altså 1 for hver indbygger i Danmark, og af FDBs julepapir bruger brugsforenings-medlemmerne hvert år mindst 250 kilometer. Og endelig er der jo brugsforeningernes eget særlige indpakningspapir med julemotiv. Rullet ud i sin fulde længde vil bare en enkelt juls forbrug heraf strække sig fra Skagen til Dolomitterne i Norditalien, hvis det da vel at mærke ikke gik i stykker på vejen.

ØSTENS FAGRE RIGER

Lad det være aldrig så rigtigt, når det siges, at afstandene i verden bliver stadig mindre, fordi man med flyvemaskiner på chokerende kort tid bevæger sig fra verdensdel til verdensdel – for menigmand, der ikke har pengepung til disse meget kostbare flyverejser, er verden fortsat meget stor, og for os, der lever vort liv i Europas nordvestlige hjørne, vil Østen stadig ligge så langt af led, og det kan mange gange være så svært at komme i hverdagslig kontakt med Østen og livet derovre, at vi med os selv taler om *Østens fagre Riger* og ofte nærer ret fantastiske forestillinger om en vis østerlandsk pragtudfoldelse, skønt vi naturligvis så udmærket ved, at om hverdagen noget sted i verden er trist og træls for det altovervejende flertal af befolkningen, så er det netop i Østen.

Men der er fagre ting at se i Østen, og alene fremmedartetheden lægger for vor betragtning et særligt skær over den fjernøstlige verden. Billederne på disse sider, som alle er hentet fra billedværket *Vor jord*, et meget smukt værk i farver lige udkommet på Forlaget Fremad til en meget billig pris, skulle give et indtryk af denne Østens fremmedartethed. Som professor Axel Schou skriver i forordet, er *Vor Jord* tegnet og skrevet for «børn i alle aldre», og for den voksne kan det være både spændende og nyttigt at kikke med over barnets skulder.



Det gamle Kina gør sig den dag i dag gældende i kraft af de overleverede bygningsværker, hvoraf mange er af imponerende format. Den store mur, som kineserne påbegyndte opførelsen af omkring år 300 f. Kr. for at sikre rigets nordgrænse mod de vilde nomadestammer fra Centralasien, fik således en længde på ikke mindre end 4000 km. Naturligvis byggede de kinesiske fyrster også stort, og et kapitel for sig er de kinesiske templer eller pagoder, der er bygget som tårne i fra syv til tretten etager.



Asien er den største af de fem verdensdele. Den strækker sig fra nord til syd over den halve afstand mellem polerne, og fra øst til vest omspænder Asien mere end en tredjedel af jordens omkreds. I Asien blev buddhismen stiftet af den indiske fyrstesøn Siddhartha, kaldet Buddha, og blandt de mange buddhistiske templer, man møder på sin vej, er også dette meget særprægede tempel, der er beliggende på øen Ceylon ud for Forindiens sydkyst.



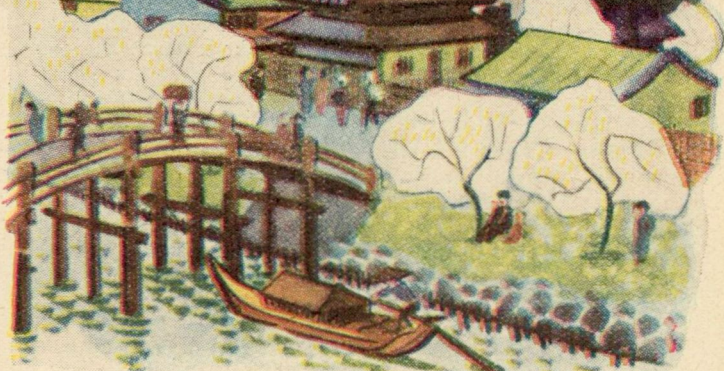
Asien var engang forbundet med Australien. Havet har dog forlængst overskyllet det meste af det, der tidligere var land. Tilbage er alene blevet disse landområders højeste dele, der nu henligger som øgruppen De ostindiske Øer. Disse øer er meget frugtbare. Der kan også skoves i stor målestok på dem, og undergrunden er rig på olie, guld og sølv samt andre metaller. På øen Sumatra – en af de store Sundaøer – bor batakernes i disse høje pælebygninger med de ejendommeligt spidse tage.



takt med andre folkeslag, men trods dette og stærkere sejlads på øerne er romantikken bevaret også i Tahitis største by, Papeete.

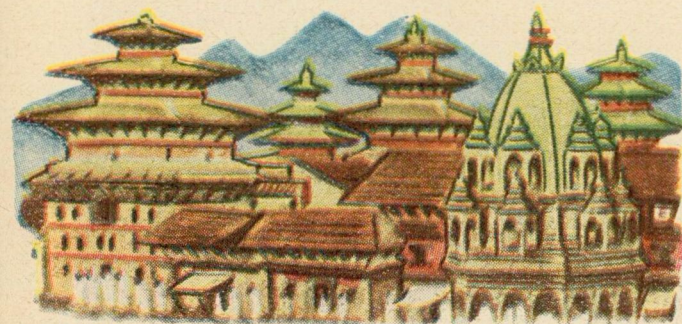
Begrebet Sydhavsøerne er vel for de fleste af os uløseligt knyttet sammen med begrebet romantik. Det er her, vi finder de mange koraløer, og det er her, perlefiskerne driver deres farlige jagt. På det sidste har Sydhavsøernes befolkning fået en nærmere kontakt med andre folkeslag, men trods dette og stærkere sejlads på øerne er romantikken bevaret også i Tahitis største by, Papeete.

Dette er et ganske almindeligt japansk landskab med blomstrende frugttræer selv i den koldere årstid. Der er en ganske bestemt grund til, at vinteren på De japanske Øer aldrig bliver særlig kold. Ligesom golfstrømmen i Atlanterhavet gør det muligt for fiskerne at fiske hele året rundt i nærheden af Island og i aller-



højeste grad påvirker vejret i England, Danmark og Norge, ja i hele Vesteuropa, sådan flyder der en varm havstrøm fra Ækvator mod nord op gennem Stillehavet langs De japanske Øer. Derfor bliver klimaet på disse øer mildt. Modsat findes der også visse steder kolde havstrømme. For eksempel gør den meget kolde Humboldtstrøm, der sydfra løber op langs Sydamerikas vestkyst, visse dele af denne kyst meget kølig, ganske som den i øvrigt er årsagen til det tørre klima i Chiles nordlige områder.

De store floder gennem uvejsomme og måske helt ufrugtbare landområder bliver livsområde for befolkningen. Man bor i og fisker fra bådene, og som De ser det her – tegningen er fra det overbefolkede Kina – kan bådene mødes og danne hele små flydende byer med forretninger, og hvad der ellers hører til. Det er en fattig befolkning, der lever på denne måde, og dens glæder er små og sjældne for alle, som ikke besidder den højere livsfilosofis nådegave.



Nepal på Himalayas sydskråning er et lille kongerige, hvis ældste historie næsten er helt ukendt. Ikke des mindre har Nepal haft stor betydning for indisk kultur og religion. Buddha stammede fra Nepal, og dets mange skønne templer er gamle buddhistiske templer. Efterhånden er hinduismen dog ved at fortrænge buddhismen. Dette lille kongerige deltog under 2. verdenskrig i kampen mod Japan.



Ørkenfolks liv er et karrigt liv. Uden de tilstrækkelige vandmængder er det ikke muligt at fremelske nytteplanter, på hvilke et landbrug kan grundes. Ørkenfolkene må klare sig med fåre- og gedeavl, og når dyrene har ædt den smule græs, der er skudt frem efter en regnbyge, må man drage videre. I Gobiørkenen lever mongolerne i filttelte, de såkaldte jurter, der let og hurtigt lader sig flytte.

Eventyret - for 350 kr.

Med Samvirke til Garmisch-Partenkirchen i det tidlige forår

Hvor Alpernes fjeldtoppe knejser mægtigere end andet steds i Bayern, hvor klimaet er solrigere og lunere og sneforholdene mere stabile end ellers i det nordlige alpeområde, hvorfra vinter-olympiaden i 1936 tiltrak sig hele verdens opmærksomhed, hvor bjergbaner og svævebaner i et antal op mod en halv snes fører turister op i svimlende højder med panoramaer ud over tinder og dale og uforglemmelige sne-landskaber, kort sagt Garmisch-Partenkirchen — der går den vintersportsrejse hen, som *Samvirke* arrangerer for sine læsere i begyndelsen af marts måned (som bebudet i sidste nummer af bladet). Rejsen starter den 10. marts, opholdet i Garmisch-Partenkirchen varer syv dage, og selskabet er tilbage i København den 19. marts. Transporten fra Hamborg til Garmisch-Partenkirchen og retur foregår i moderne liggevogne, så man kan få en god nats søvn i hver retning. Alt dette koster 350 kroner fra og til København, indbefattet rejse, liggevogetillæg, fuldt ophold i Garmisch-Partenkirchen, rejseleder, fører på forskellige udflugter og gratis entré til en underholdningsaften i ugens løb. Arrangementet foregår i samarbejde med et af Tysklands bedst kendte rejsebureauer.

Indkvarteringen finder sted på samme måde, som *Samvirke* praktiserede med så stor succes på rejsen til Bayern i sommer. Man bor i dobbeltværelser i private villaer, men med større garanti for omhyggelig behandling end på noget almindeligt hotel. Det er en indkvarteringsform, som er uhyre udbredt i Sydtykland, kendt fra det nærliggende Oberammergau, hvor befolkningens gæstfrihed under passionsspillene er berømt verden over. Værelserne er kontrolleret og godkendt af turistorganisationer, og overfor værtsfolkene har man ikke andre forpligtelser end almindelig høflighed. Varme, rengøring, skopudsning, lys og betjening samt morgenkaffe er inkluderet. Til middags- og aftensmåltider modtager man bon'er, som omsat i en variation af mange forskellige retter kan indløses overalt i byen i hyggelige gæstgiverier og restauranter, hvor man efter behag ønsker at spise.

Garmisch-Partenkirchen er et turistcentrum af rang, hvor man ikke behøver at frygte for at komme til at kede sig. Der findes teater og store kunstudstillinger, biografer er der flere af, desuden optræder der i det specielle bayerske „Bonde-Teater“ med musik, sang og dans. Her er mondæne cafeer og bar'er side om side med rare, hyggelige kroer, hvor gæsterne ofte sætter sig med befolkningen omkring skurede træborde og deltager i den zünftige gemtyllighed, men bedst af alt i aften-timerne er skøjteløbet på de vældige is-arenaer (ofte arrangeres isballet og skøjte-karneval), ski- og kane-kjøring, skihop-konkurrencer i projektørlys, forrygende ishockeyturneringer og lignende adspredelser.

Garmisch-Partenkirchen ligger ved foden af Tysklands højeste bjerg Zugspitze (2964 m), som igen er en del af det vældige bjergmassiv Wetterstein, en imponerende bjergmur, som stiger næsten lodret op fra dalsænkningen oven for byen. Denne bjergmur er skyld i et så solrigt og gunstigt klima, at det tyske meteorologiske institut i sin officielle vurdering oplyser, at Garmisch-Partenkirchen „indtager en særstilling på grund af dets efter tyske forhold gunstige klima“. Til alle sider rejser sig højder, hvortil en bjergbane (17 km til Zugspitzes top), tre svævebaner og seks svævestole-anlæg, foruden adskillige mindre ski-elevatører fører op — med nedfarter i alle sværhedsgrader, også for begyndere. I alle retninger er der glimrende udflugtsmuligheder, bl. a. til passions-spillenes Oberammergau, til det verdensberømte Ettalkloster og det roman-

tiske slot „Linderhof“. Selve byen rummer butikker i alle variationer, hvor fuldt skiudstyr kan lejes eller købes på meget fordelagtige vilkår, så det ikke er nødvendigt at tage noget af den slags med, og et helt kompagni skilærere er parat til at tage sig af både begyndere og viderekomne. Skøjteløb kan dyrkes flere steder, bl. a. på det store is-stadion med plads til 12.000 personer, fra tre springtårne dyrkes skihop, og naturligvis findes der også en bobs-læde-bane, hvis kurver kan få det til at risle koldt ned ad ryggen.

★ Indmeldelser til denne rejse modtages på *Samvirkes* kontor, hvor en beskrivelse af rejsens program fås ved skriftlig, personlig eller telefonisk henvendelse. (Njalsgade 15, København S. Central 4015, lokal 335.)

★ ★ ★

Konfirmanderne rejser til Rivieraen

Palmesøndag (den 25. marts) om aftenen starter årets første konfirmandrejse. Som på alle de forudgående rejser af denne art er målet Bordighera, palmernes smukke by ved den italienske riviera. Under opholdet her foretages udflugter og ture — alt under gode føreres ledelse. Deltagelse i konfirmandrejsen koster 375 kr. fra grænsen, 415 kr. fra København eller Korsør (foruden deltagernes lommepenge). Om denne rejse foreligger udarbejdet en folder, som beskriver egnen, der besøges, udflugterne — og programmet i det hele taget. Folderen fås ved personlig eller skriftlig henvendelse til *Samvirkes* kontor, Njalsgade 15, København S. (Telefon Central 4015, lokal 335), hvor indtegnin-ger til rejsen også modtages.



Skiløbere soler sig på en af de højere bjergkråninger omkring Garmisch-Partenkirchen, kronet af et lille kapel. I baggrunden skimtes Alpernes vilde, forrevne bjergtoppe.

SKYLDIG - ELLER USKYLDIG

Er Karen André skyldig eller ej i mordet på den indflydelsesrige forretningsmand Bjørn Faulkner? Spørgsmålet stilledes af *Andels-Teatret* og *Samvirke* til de mange, der i de forløbne måneder har overværet Andels-Teatrets opførelser af det spændende kriminalskuespil *Natten til den 16. januar*.

Forklaringerne for retten

Bjørn Faulkner er fundet død på fortovet uden for en skyskraber. En privatdetektiv har set, at han er skubbet ud fra en lejlighed på skyskraberens tag af lejlighedens beboer, Karen André, Faulkners privatsekretær.

Hendes sag står ikke godt. Kort før begivenheden er hun blevet afskediget, og Faulkner, der har været hendes elsker, blev to-tre måneder forinden gift med den rige bankdirektør Whitfields datter.

Faulkners mangeårige husholderske, hans enke og dennes fader, vidner i retten mod Karen André. Ejendommens portner forklarer, at Karen André var kommet hjem i selskab med tre mænd. Den ene var Faulkner, den anden en stærkt beruset mand, som Faulkner og

en tredje støttede. Da den berusede noget senere forlod ejendommen, var der mærkværdigt nok intet usædvanligt at se. Usædvanligt derimod, at en bil fulgte ham, da han kørte.

Sagen får en dramatisk vending, da en gangster, Larry Regan, dukker op i retten og oplyser, at Faulkner ville unddrage sig fallit ved at fingere selvmord og derefter flygte med Karen André til et andet land, hvortil penge allerede var bragt i sikkerhed. For at selvmordskomedien kunne gennemføres, havde gangsteren fremskaffet liget af en mand fra underverdenen, og denne blev som den „berusede“ ført til lejligheden og styrtet ud, efter at Faulkner havde byttet tøj med den døde og var flygtet.

Men intrigen mislykkedes. Faulkner kom aldrig af sted. Han blev fundet død af gangsteren i en nedstyrtet flyvemaskine. Regans påstand går ud på, at Whitfield havde ladet Faulkner dræbe.

Skal man nu tro historien om flugtplanerne, som bestyrkes af portnerens oplysning om bilen, der fulgte efter den „berusede“? Eller skal man følge anklagerens påstand om, at Karen André i jalousi havde myrdet sin elsker?

de, hans giftermål med den rige Nancy er kun et mål for at skaffe sig kapital, så hans forretning ikke skal gå fallit. Hun ved, at han ikke regner sin hustru for det skidt, han træder på, og at det kun er hende, han elsker. Hvorfor skulle hun så dræbe ham?

Sammen planlægger de at rejse bort til udlandet, hvortil Bjørn Faulkner har forsøgt at overføre en formue på ti millioner dollars, således at de sammen kunne leve i økonomisk betryggende forhold. Hun har selv været med til at udforme planen om deres rejse, hvorved hun ville opnå det eneste, der betød noget for hende, samlivet med Bjørn Faulkner. Planen kulkastes ved Bjørn Faulkners død, og at hans død ikke skyldes selvmord er klart efter flugtforberedelserne.

Bjørn Faulkner blev myrdet, men det er ikke Karen André, der er morderen. Man myrder ikke den mand, man elsker, uden at man har en vigtig grund, og her var ingen grund til mord, tværtimod. De havde planlagt alt for at kunne komme til at leve sammen, og kun Bjørn Faulkners død forhindrede dette.

En, der kender skyldig

P. Grønholt-Petersen, Slagelse, får trøstpræmie for sin motivering af, hvorfor Karen André var skyldig:

Komedien med liget, der skubbes ud af vinduet, er rigtig, og Bjørn Faulkner er med-interesseret deri for at slippe uset bort og vinde tid til at flygte. Svigerfaderen, Graham Whitfield, ønsker imidlertid Faulkner ryddet af vejen og havde derfor aftalt med Karen André og gangsteren Regan, at de skulle få et større pengebeløb, hvis de ville hjælpe dermed. Til gengæld skulle han bagefter hjælpe dem til Sydamerika.

Karen André betragter på dette tidspunkt Bjørn Faulkner som en komplet ruineret mand, der ikke mere har hendes interesse.

Efter aftale træffes Bjørn Faulkner med Karen og Regan, som under vennskabs maske fører ham til den flyvemaskine, der skal befordre ham og Karen. Ankomsten til flyvepladsen viser det sig, at det er Graham, der skal føre maskinen, hvilket er aftale med Regan og Karen. De flyver alle fire til et øde sted, hvor maskinen sættes ned, og Faulkner skydes af Regan, hvorefter maskinen sættes i brand, og alle spor udslettes.

Regan og Karen aftvinger nu Graham en pengesum på ti mill. dollars og ville være flygtet sammen, hvis ikke Karen André var blevet sigtet.

To, der frikender

Nedenfor bringer vi to præmierede motiveringer for at frikende Karen André. Af en tredie besvarelse bringer vi et uddrag, der belønnes med en trøstpræmie: en god kriminalroman.

1. præmie, 200 kr., tilfalder driftsleder *Jobs. Nyholm*, Auning, som skriver:

1. Havde Karen André dræbt Bjørn Faulkner, var der ingen grund til at styrte liget ned på gaden. Følgen ville kun blive hurtigere opdagelse. Liget blev kastet ned, for at det skulle blive ukendeligt. Heri ligger da et sandsynlighedsbevis for, at Bjørn Faulkner ikke er myrdet i Karens lejlighed.

2. Under vidneforklaringen var Karen A. meget rolig, næsten overlegen. Men da det blev nævnt, at en stor sort bil fulgte efter den fulde mand, for hun op: „Hvilken bil?“ Og den var hun meget ivrig efter at høre mere om. (Da det senere oplystes, at Bjørn F. var trådt i den fulde mands sted, forstod man hvorfor.)

3. Forsvareren får en mystisk besked om, at vigtige oplysninger vil fremkomme, hvorfor sagen bør udsættes. Karen A. er ivrig for, at der ikke skal tages hensyn hertil. (Hun ønsker nemlig ikke, det skal opdages, Bjørn F. er i live, for hun er sikker på, han er vel ude af landet.)

4. Larry Regans meddelelse, at Bjørn er død, kommer helt bag på hende. Hun har åbenbart hidtil været absolut sikker på, at Bjørn stadig levede. Meddelelsen går hende stærkt til hjertet, den næsten knækker hende. Borte er hendes overlegenhed. Dyb og oprigtig sorg præger hende.

5. Hendes skikkelse var helt igennem så ægte, at man måtte tro på den. Alt taget i betragtning kunne hun ikke være Bjørns morder.

Derfor måtte dommen lyde: *Frikendet*.

2. præmie, 100 kr., uddeles for nedenstående besvarelse. Dens indsender har undladt at underskrive sig og bedes derfor i egen interesse over for redaktionen sandsynliggøre sin adkomst til de hundrede kroner.

Man bliver hurtigt klar over, at Karen André ikke hører til de uskyldshvide personer. Hun indrømmer i retten, at hun har været medvidende og medvirkende til sin chef og elsker Bjørn Faulkners ikke helt fine transaktioner. Hun lyver bevidst i retten under sin første afhøring og indrømmer under en senere afhøring dette. — Men hvorfor skulle hun myrde ham?

Skinsygedrama er udelukket. Hun ved, at Bjørn Faulkner kun elsker hen-



Juletræ pynt GenN

Pyntede Juletræer til Salg

Pyntede Juletræer kunne erholdes til-
kjøbs fra 6 til 20 Rbd. på Hjørnet af
Vimmelskattet og Badstuestræde, Nr. 135.
hos Konstdrejeren.

Annoncen herover stod at læse i et københavnsk blad i 1820. Der har jo altid været folk med næser for en fortjeneste på juletidens økonomiske letsindigheder, således også i 1820, da skikken med det pyntede juletræ endnu var ganske ny. Hvorfor al besværet med julepynten, når træet kunne fås færdigt? På et billede fra 1860'erne af juletræavligheden på banegården i København finder man også en mand med et færdigpyntet juletræ under armen, og så sent som i 1911 søgte et københavnsk stormagasin at udnytte den samme idé.

Der var en ganske særlig grund til den meget høje pris for det pyntede træ i 1820. Det københavnske borgerskab fyldte nemlig træet med virkelige gaver, med schawler, tørklæder og smykker, som man trak lod om efter dansen omkring træet. Juletræet var mere for voksne end for børn. Det blev hurtigt anderledes. Da Peter Faber i 1843 skrev *Højt fra træets grønne top*, var alle de uindpakkede gaver på træet jo til børnene, og i *Peters Jul* hører vi om træet, der smykkes for at glæde børnene, smykkes med kurve og kræmmerhuse, med kagefigurer og sukkergodt. Pynten var klippet og klistret og samlet af fingernemme hænder. Og sådan ser alle vist de gamle skikke omkring træet for sig. Julen er jo konservativ, som børnene er det. Den *rigtige* julepynt er den, man selv har lavet, den, hvor saks, papir i spraglede farver er det simple materiale, som inspirerer til stjerner, himmelstiger og flettede hjerter.

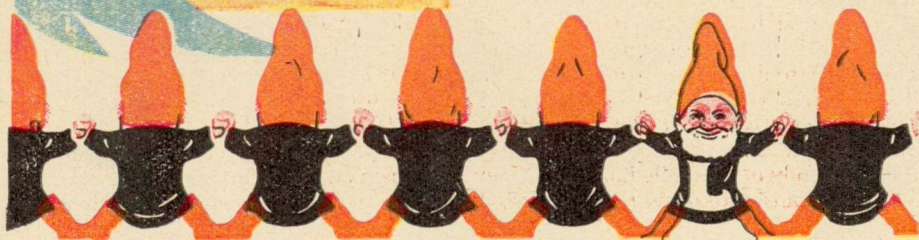
Juletræet med sin pynt står med sine 150 år som den yngste juleskik i Danmark. Skikken nåede herop sydfra. I begyndelsen var træet kun sparsomt pyntet med lidt vokslys, med udklippet papir og med æbler på grenene. Ikke meget, men nok endda til at sætte børnene i vild henrykkelse over det nye, festlige syn.

Som skikken med det pyntede juletræ kom sydfra, kom også det første, farvestrålende julepynt fra Tyskland. Det var træsnittrykte billedark og udklipsfigurer. Da ideen

først slog an, var der for opfindsomheden med udklipsting. Ud af kravleengle i pudsige kræmmerhuse, billeder på kager og til at lægge sin festlige naivitet et et tidsbillede fra bedstid, nu ophøjet til musik.

Alt dette fik man et en udstilling før jul i Nationalmuseet i København var et hold børnehaver med at klippe og klistre uden om var der dek julestads fra alle tider.

Udstillingens arrangement gamle udklipsark fremste skuffer. Resultatet fra de første typer af til de tryk, som dansk gyndte at fremstille omkring 1850. Engang blev sådanne ark solgt for få øre, nu er de blevet samlerobjekter, højt værdsat af kendere. Et eksempel





TideRue

ingen grænser
nsyn til sindrige
klippedes fede
fint dekorerede
vers til at klistre
llerter. Med hele
udklipsark i dag
oldeforældrenes
genstande.

gt indtryk af ved
rrangeret af Na-
lidt i udstillingen
rigt beskæftigede
t til juletræet, og
med prøver på

avde fundet æld-
ghandlernes dybe-
n en ubrudt linie
træsnitark frem
handlere selv be-

på, hvordan forsiden til sådanne ark tog sig
ud, ses midterst forneden på denne side.

Det blev den københavnske bogtrykker *Alfred Jacobsens* fortjeneste at bringe de fleste af de kendte juleark i handelen. Han gjorde det som en bevidst modarbejdelse mod den tarvelige udførelse af de tyske fabrikater i branchen. Som eksempel på hans produkter ses foroven og forneden på denne side rækken af nisser og til højre på siden nissen med sit grødfad. Alfred Jacobsen forbedrede genren ved at lade forskellige kunstnere tegne figurer og opfinde nye emner. Opfindsomheden gik vidt og omfattede også sprællemandsark og forskellige julespil, af hvilke billedlotterierne dengang var de mest populære.

Julearkenes blomstringstid var i slutningen af århundredet, og de ebbede ud lidt ind i 1920'erne. Endnu husker mange Alfred Jacobsens store galleri af julens figurer, spilleark og sindrige udklipsting for fingernemme folk.

Nogle kommer dem vel ihu ved den årligt tilbagevenden-
de landeplage, som
sammensætningen af
julekalenderen jo er.
Men dette arbejde er
ganske givet den re-
ne barnemad ved siden af halvfem-
sernes selvbevægende udklips-spi-
ral, hvis drivkraft var den varme
luft fra kakkellovnens top. (Den ses
tegnet forneden på siden).

Klippearkenes besynderlige de-
korationsgenstande spændte ikke
alene over humoristiske nisser, som
dem, der er gengivet her på siden.
Snurrepiberierne omfattede også
kunstfærdigt foldede dyr og fugle
samt topstykker til juletræet som
nissen med grødfadet øverst til høj-
re på siden. Her er dog kun forsiden
gengivet, på det oprindelige ark var
der naturligvis også en bagside.

Juletræspsynten har selvfølgelig
skiftet former gennem tiderne. De
kulørte, trykte ark spiller i dag kun
en ringe rolle i hjemmets julestue.

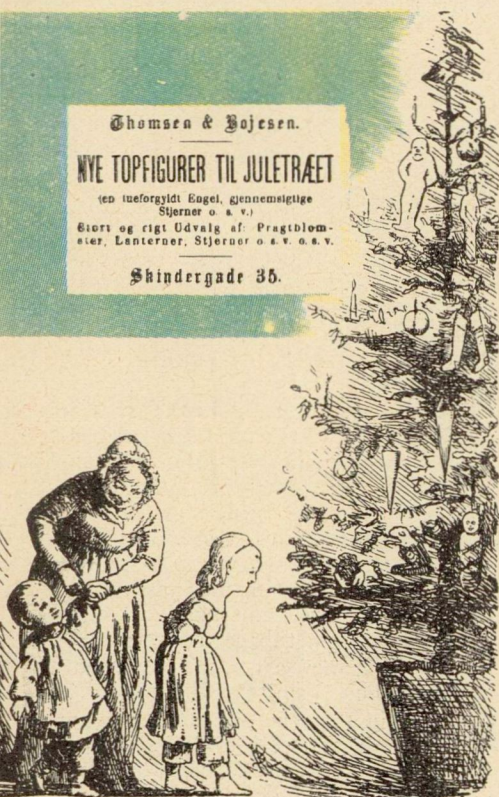
Vore dages bidrag til julestadsen
er de løgformede topprydelser, glas-
kuglerne i højglans, fehår og meter-
lange staniolstrimler.



Men trods al fabrikation har den
færdiglavede julepynt gennem ti-
derne kun været et supplement til
de både selv- og velgjorte papirklip,
udsprungne af julens øjeblikkelige
stemning. Flettede hjerter går al-
drig af mode, heller ikke kræmmer-
husene. Deres symbolske former er
udtryk for det julemilde sind, lige-
som de klippede himmelstiger er et
religiøst symbol for årets fest.

Nisserækken foroven og forneden på
siden kan — opklæbet og udklippet —
anvendes som juledekoration. Med blå
tone er trykt mønstret til et hjerte og
med rødt mønstret til et kræmmerhus.

Thomsen & Bojesen.
NYE TOPFIGURER TIL JULETRÆET
(se udsmykket Engel, gennemsligste
Stjerner o. a. v.)
Stort og rigt Udvalg af: Pragtblom-
ster, Lænter, Stjerner o. a. v. o. s. v.
Skindergade 35.



Udenfor

KIRKEGÅRDSLÅGEN

Digteren Arne Bøgh Larsen beretter om en ungdomsoptagelse — en sommerdag i 1942, hvor han mødte Kaj Munk.

Hele vejen fra Holstebro til Vedsø havde jeg cyklet denne sommersondag for at høre Kaj Munk prædike i sin egen kirke, men også i det forfængelige håb at få digterpræstens autograf. Jeg var femten år dengang. Kaj Munks prædiken husker jeg ikke mere. Næsten asketisk i sin stemmeføring og blottet for al hul patos havde han foran altret ladet evangeliets ord tale for sig selv. Denne ukunstlede og selvudslettende oplæsning står endnu i dag som hans egentlige prædiken.

Bagefter stod jeg uden for landsbykirken. I en lille skuldertaske havde jeg autografbogen, som jeg håbede, jeg kunne få digterpræsten til at skrive i.

Når man er lige efter konfirmationen og føler, man står over for en stor personlighed, er det vanskeligt at overvinde sin generthed.

— Nej, min ven. Det er ikke din fødselsdag i dag — vel? Så kan du

godt forstå, at du må vente, ikkesandt. Svaret var sønderknusende, men Kaj Munk smilede venligt og sagde farvel.

Min nye cykle stod op ad kirkegårdsmuren. Knap havde jeg gjort mig klar til at cykle hjem til Holstebro, da jeg inde fra kirkegården hørte en stemme råbe: — Hallo, unge mand, vent —

Med en stor taske i hånden og en hvid hue på hovedet kom digterpræsten mod kirkegårdens udgang. — Kunne du tænke dig at køre en tur med mig?

Jeg troede først, jeg havde hørt forkert, men længe før, jeg kunne tænke mig om, havde jeg af bare befippelse svaret tak.

Det blev den værste af alle cykelture, jeg nogensinde har foretaget i Vestjylland. For det første var jeg ikke trænet i at køre i de sandede veje, for det andet kørte Kaj Munk hårdt til. Han kunne samtidig uden besvær føre en let konversation. Hvem jeg var, hvor jeg kom fra, hvorfor jeg var cyklet ud til ham.

Det sidste fik jeg kun svaret halvt på, nemlig at jeg allerede havde læst meget af det, han havde skrevet, at jeg ville høre ham prædike. Det med auto-

grafen fik jeg ikke lejlighed til at sige. I samme øjeblik kørte vi totalt fast. Vi måtte stå af og trække.

— Skal vi ikke sætte os og hvile? Det er ikke let at færdes i disse kanter af landet, hvis man ikke er vant til det.

Vi satte os i skyggen af et buskads. — Hvad har du læst af det, jeg har skrevet? spurgte Kaj Munk med eet.

— Jeg har lige læst *Han sidder ved smeltediglen* — det skuespil kan jeg vældig godt lide.

— Nå, kom svaret ganske stille.

— Der står en replik, som jeg synes er så god, fortsatte jeg: — Endnu gælder det som før, at det er bedre, at en dør for folket, end hele folket dør, citerede jeg stolt.

— Hvorfor synes du særlig godt om den?

Lidt forvirret stammede jeg, at jeg bare kunne lide sætningen, jeg kunne ikke forklare hvorfor.

Så sagde digterpræsten igen noget, der fik mig til at tro, at han virkelig sad inde med et alvidende kendskab til alle mennesker. — Du skriver også, ikkesandt. Har du noget med?

Febrilsk rodede jeg med at få min taske fri af cyklen, og endelig fik jeg de få digte frem. Længe sad Kaj Munk og bladede i papirerne uden at sige noget. Nogle læste han flere gange. En god stund efter havde han ordnet dem i to små bunker. Den mindste bunke holdt han frem mod mig. — Den store bunke er der ikke så meget ved, men i den lille er der nogle små digte, som jeg synes er smukke og gode ... Jeg synes, du skal blive ved med de der puslerier. Hans ord gjorde mig næsten svimmel af glæde. Så rejste han sig.

— Skulle vi ikke rejse os og komme videre? Vi tager over til Tim kro, så giver jeg en kop kaffe.

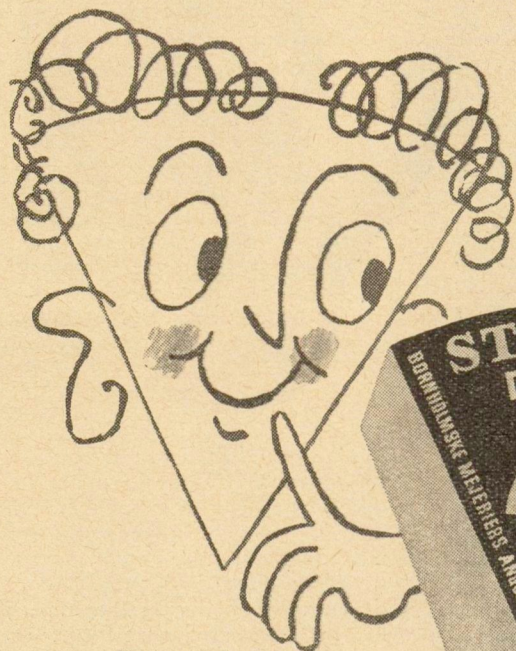
Ti minutter efter sad vi i kroen. Kaj Munk bestilte kaffen, og fra sin store sorte taske tog han nogle gule folioark frem. Uforstyrret satte han sig til at rette arbejdet. De tæt beskrevne ark var for mig at se et skuespil. Først da kaffen kom, lagde han papirerne tilbage. Vi drak kaffen i stilhed. Så gik krodøren pludselig op, en flok tyske flyverofficerer kom ind.

Med misbilligende blikke så Kaj Munk knag efter knag blive optaget, indtil hans hvide hue hang ene, omgivet af tyske kasketter. — Du, sagde han, kan du ikke hente min hue.

For øjnene af officererne, som ikke mere end lige havde fået sat sig ved et bord, gik jeg hen over gulvet, tog Kaj Munks bondehue ned fra knagerækken og gik tilbage med den.

— Tak, min ven, sagde Kaj Munk og stak huen i sin lomme.

Få minutter senere betalte han, og vi gik ud og tog vore cykler. På vejen fra Tim kro svingede han kort efter til venstre og forsvandt bag en lille grantkykning.



Her er osten

som

ikke må

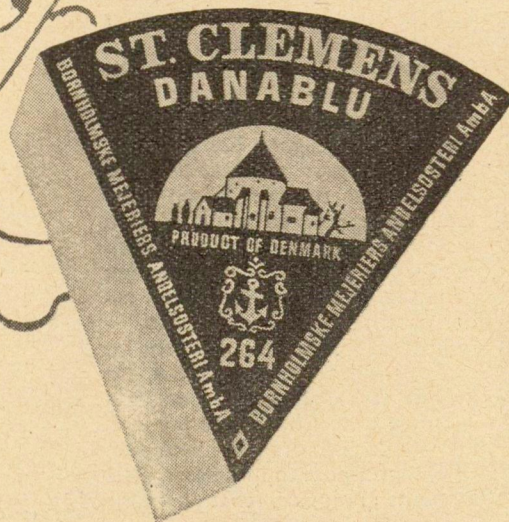
mangle på et

veldækket julebord.

St. Clemens har en meget

fin konsistens og en herlig

aromatisk smag, som alle kan lide.



Osten for
den kræsnegane...

...fås i Brugsen

Sådan holder kongefamilien jul

TRAFIKANTER, der lillejuleaftensdag kører på landevejen mellem Alestrup og Løgstør i det nordlige Jylland, kan et par kilometer nord for Strandby, bag et vildthegn, være heldige at se en høj mand og tre piger gå søgende rundt mellem træerne. Manden har en økse på nakken, og pigerne er vældig optaget af at finde den smukkeste gran.

Manden er kong Frederik, og pigerne er hans tre døtre. Prinsesserne er ude for at fælde årets juletræ.

KONGEN, dronningen og prinsesserne fejrer hvert år jul på jagtgården i Trend, den 850 tdr. land store ejendom midt i det nordjyske skov- og hedeland, som kongeparret modtog i bryllupsgave af det danske folk. Jagtgården er kongeparrets private ejendom, bygget efter deres tegninger og helt igennem indrettet efter deres egen smag. Her højtideligholder kongefamilien julen som en familiefest og slapper af fra alle dagligdagens officielle pligter. Dette gælder ikke mindst dronningen, der den sidste måned før jul har deltaget i adskillige julefester og gaveuddelinger i de børneinstitutioner og hjælpeorganisationer, hun er protektrice for.

Kongefamilien ankommer gerne til Trend lillejuleaftensdag, enten fra Århus, hvortil de er kommet med københavnerbåden, eller med jyllandsekspressen til Hobro og derfra videre i bil. Det sker ikke så sjældent, at kongen og dronningen har et par nære venner med, og derudover består følget af to kokkepiger, en chauffør og en lakaj.

OPSYNET med jagtgården og vildtbestanden, der bl. a. omfatter 100 stykker kronvildt, ligger til daglig i hænderne på skovfoged *Asmussen*, som bor et par hundrede meter fra gården. Straks efter ankomsten går kongen og dron-

ningen over til *Asmussen* med julegaver til skovfogedfamilien og til skovarbejderne, og kongen forhører sig om jagten og vildtet. Derefter henter kongen og prinsesserne juletræet i skoven, og lillejuleaften går med at pynte træet i storstuen ved pejsen, pakke gaver ind og de mange andre småting, som hører til de sidste juleforberedelser.

JAGTGÅRDEN er opført efter kongeparrets egne tegninger, og møbleringen er naturligvis også foretaget efter kongens og dronningens personlige smag. Gården er bygget af mursten, der udvendigt er beklædt med træ, og huset er opført i vinkel-facon, som også går igen i gårdens største stue — pejsestuen, hvor familiens juletræ står. Pejsestuen er møbleret med moderne,

fornuftige møbler, og der er plads til adskillige hyggekrege.

Hovedbygningen rummer desuden kongens og dronningens soveværelser foruden værelser for prinsesserne og eventuelle gæster samt køkken. Desuden omfatter jagtgården endnu et hus, der ligger lidt borte. Her er opholdsstue og værelserne for tjenerskabet samt bagagerum.

Juleaftensdag om morgenen er kongefamilien tidligt på benene. Kongen og skovfoged *Asmussen* henter jeep'en frem fra garagen og kører tur ad de smalle veje og stier for at inspicere vildtet — kongens store interesse. Der plejer også altid at være et par småindkøb at foretage i butikkerne i Strandby eller Farsø, og kongefamilien har lejlighed til at hilse på en række personlige venner blandt sognets beboere.

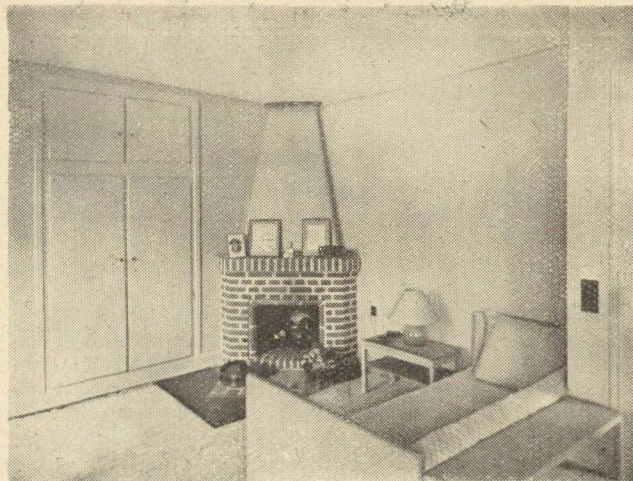
DET er en fast tradition, at kongefamilien overværer julegudstjenesten i den gamle, smukke Strandby kirke, som netop nu står nyrestaureret, og kongen har sammen med de øvrige „sognebørn“ støttet indsamlingen til det ny orgel.

Under julegudstjenesten sidder kongen, dronningen, prinsesserne og familiens gæster i den specielle kirkestol, der er reserveret for dem øverst i venstre side af kirkeskibet — lige under en pragtfuld fregat-model, som kongen har skænket Strandby kirke. Juleprædiken holdes af sognepræst *Kr. Friis*, Farsø, som altid har en særlig julehilsen fra sognet til de kongelige gæster.

Efter gudstjenesten kører kongefamilien tilbage til deres private juleaften på Trend, men forinden er der dog atter lejlighed til at sludre lidt med beboerne i Strandby. Det er ikke usædvanligt, at en husmoder trykker dronningens hånd med en tak for det babyudstyr, hun har modtaget fra dronningen i anledning af en veloverstået glædelig begivenhed. Dronning *Ingrid* følger nemlig godt med i, hvad der sker hos familierne omkring jagtgården.



Den nyrestaurerede kirke i Strandby ses t. h.. Herover et billede af kirke-ns indre. Under loftet hænger en pragtfuld model af en fregat, et kirkeskib, som kongen har skænket sognekirken.



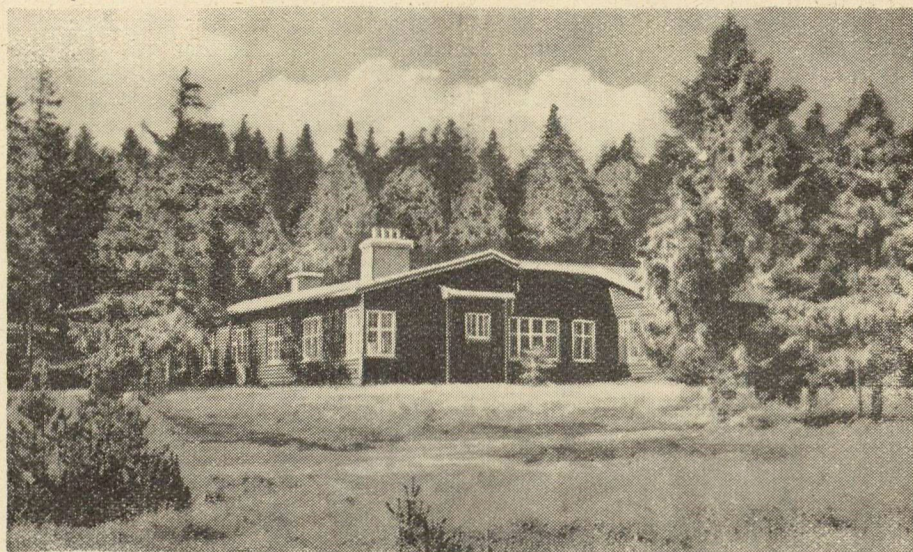
JULEDAG går kongefamiliens skridt atter til den gamle Strandby kirke, til julehøjmesen. Og derefter tilbringer man resten af juleferien ganske som enhver anden borger i landet ville tilbringe sin juleferie, hvis han havde et hyggeligt hus at ty ud til i stedet for boligen inde i byen. De smukke omgivelser, det dejlige hus og familiens glade kreds uden det besværlige ceremoniel har gjort sit til, at kongefamilien år efter år er vendt tilbage til Trend på juleferie. Normalt varer kongefamiliens juleferie otte-ti dage. Allerede nytårsaftensdag eller dagen før går rejsen tilbage til København, hvor nytåret fejres i residenspalæet på Amalienborg.

Nytårsdag er festlig på Amalienborg plads. Vagtparaden trækker op i rød gala allerede ved titiden, i karet kører kongeparret over slotspladsen til palæet, hvor nytårskuren finder sted, hvor regeringen, de højeste embedsmænd, de fremmede gesandter møder frem — mange i galauniformer — for at ønske godt nytår.

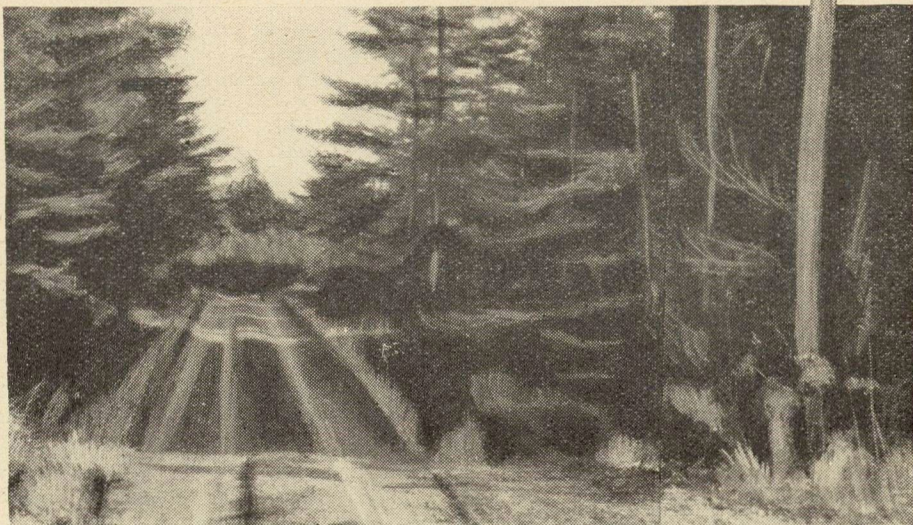
Ved højtiderne, jul, påske og pinse, er nysgerrige ikke særlig velkomne omkring jagtgården. Beboerne i Strandby og Farsø våger strengt over kongeparrets privatliv, og interesserede forespørgsler fra turister om, hvorledes kongeparret bor og får dagene til at gå inde i plantagen, mødes med tavshed. Strandbybeboerne betragter kongen og dronningen som „gamle venner“, hvis gøren og laden i ferierne ikke kommer nogen ved.

— Når kongeparret kommer til Trend, er det for at holde ferie og slappe af, siger man på gnen. — Så det mindste, vi kan gøre for dem, er da at lade dem være i fred.

Jagtgården i Trend er formet efter beboernes egne planer og ideer. Herover ses to hyggelige kroge i gården. I hyggebogen til højre en lille pejs, en meget stor pejs er i øvrigt midtpunkt i jagtgårdens store opholdsstue. Herunder jagtgården, der smukt følger sig ind i landskabet.



Opkørslen til jagtgården. Til højre et vejskilt, som antyder, at vejene på ejendommen bærer navne efter sine beboere, den næst yngste prinsesse, Benedikte, har givet navn til vejen.





Tegning: Kaj Olsen.

JUL I SKOVEN

Skovarbejdernes slingrende tog satte sig i bevægelse, tøffende og hostende, og huggerne sang til med rustne struber. Inden længe ville skoven være deres bytte, ribbet for stammer, der blev lagt i sirlige rummeter under grænerne. Højt oppe på skråningen stod de stille et øjeblik, luften var tynd og frisk og fuglesangen forstummede.

De gik ind mod en bar slette. Smådyr pilede dem om benene, og egeren sprang behændigt fra gren til gren. Jønsson, skovhuggernes svenske instruktør, vendte skråen i munden. — Ja, sagde han, hvilket landskab! En anden én sku' ha' været maler og ikke skov-ødelægger.

Mændene svarede ikke. Oppe mellem de tunge kroner, der kløvedes af en sagte vind, kom himlen til syne, og en stjerne kikkede ned. — Se, sagde Jønsson, se på træerne. Det er, som om de har både arme og ben. Og ansigter.

Pludselig stod gruppen stille. For dér lå hytten, som skulle huse dem de næste fem måneder. Den første nysgerrige havde allerede lindet på døren og kikkede ind. Her var et køkken og en stue med køjer, et solidt bord og nogle kraftige stole. — Ja, det går vel an, mente Jønsson, — og så hører der en pige til hytten, men hun kommer først i morgen.

— En pige? spurgte de måbende. — Netop, svarede Jønsson, jeg håber, I vil lade hende i fred.

Jo, det skulle de da nok. Hver mand fandt sig en køje og gjorde klart for natten. Bundene knirkede svært, når

*En fortælling om
danske skovhuggere i den vældige
svenske skov
af Preben Hovland*

man lagde sig, og papirmadrasserne var stoppet med tang. De skuttede sig, da de opdagede et dækken af papir med to tæpper over. Her blev nok køligt.

Jønsson, som havde sit hi i skoven, vendte sig og tog til huen med en finger. — Nå, god nat, pojkar, sagde han, og sov sødeligt! De brummede ham en hilsen og lavede så kaffe på den hvæsende ovn, faldt om i køjerne og lyttede til de puslende lyde udenfor. Skoven sang af fuld hals, og den sang var ny for brystensdrengene fra København. Vinden kom snigende ind ad sprækkerne og hviskede sin hemmelighed, og alle tænkte de på pigen, der ventedes dagen efter.

OM MORGENEN blev freden brudt af glade fuglefløjt. De tumlede op fra køjerne og gned øjnene. Fra underkøjen lød en usikker stemme: — Op og se land, I snorkefæ, skal pigen måske finde os i denne mundering!

Henne ved ovnen stod økser og save. Huggerne skulede beklemt mod redskaberne og følte ingen større lyst. Men det bankede buldrende på døren, og Jønsson trådte ind. Han slog om sig med arme og ben som en anden sprællemænd. — Tja, sagde han, noget vækkeur har vi ikke, men så har vi fuglene, og de er lige så præcise!

De kom i tøjet og sad parat ved bordet, da pigen kom. Hun var høj og lys, og Jønsson havde åbenbart sans for kvindelig skønhed, for godt så hun ud. Hun var feen i den store skov og blev mødt af nysgerrige blikke. Hun lo og sagde, at hun hed da Barbro.

— Nu går jeg ud og laver kaffe, sagde hendes dejlige stemme, og I skal vel også ha' nogle klemmer med, så I ka' klare jer til i aften. Og Barbro svævede ud i køkkenet. Hendes ben gik i flere dage i de forundrede øjne, og den lyse latter hang som et klimpreværk i øret og klimprede og lokkede.

De første timer i skoven gik med spørgsmål og svar. Jønsson gav råd, og huggerne lyttede. Men så kom savene i arbejde, og økserne slog takt til en trækmelodi. Pludselig lød et høst råb, og den første kæmpe styrtede med et brag til jorden. — Se bare, råbte de stolte huggere, — om nu bare Barbro havde været her — hun ville have gjort store øjne. Men hvor megen sved kostede det ikke at stable en rummeter. Med dette tempo tog det et par dage at rejse een, og man fik tre kroner for hver. En besværlig omvej til millionen!

— Ja, gå på! råbte Jønsson, selv om det er sejt. Den gamle mand sad overskrævs på en birkestamme med kiler parat i næven, og lidt efter hoppede han omkring som en komisk frø med favnen fuld af brændestykker. — Den der, råbte han og pegede på en afbarket stamme, går på papirmøllen, og den dér ska ta mig tusen varme vore rygstykker.

SÅDAN svandt dagene, hvirvlede i tidens hav. Natten var dyb af fuglesang og sære lyde, og man syntes at befinde sig i en ny, hemmelighedsfuld verden. Hvor svært var det ikke at falde hen. Men sønnen kom til sidst. Skoven vandede sig, og der blev hugget et godt stykke af december. Det var snart jul, og den blev varslet på en måde, ingen af skovhuggerne havde drømt om.

En nat vågnede de og lyttede til pigestemmer, som nærmede sig hytten. Døren gik op, og ind kom tre—fire piger. Huggerne satte sig betaget op i køjerne og gjorde store øjne. Hvad var dog dette? Et svagt, blafrende lysskær fyldte det trange rum, og pigerne sang højt og klart, de kom fra køkkenet i lange, hvide kjoler, og hun, som gik i spidsen, var Barbro. Hun bar et lys i hånden og havde en krans af lys i håret og var som en lille engel.

— Er det her eller paradys? mumlede en og kneb sig i armen. Det var her. Men hvor pigerne dog sang dejligt og bragte paradys nær! Lidt efter lidt gik det op for huggerne, at det var den 13. december, svenskernes Lucia-dag — eller rettere -nat — og det var også Santa Lucia, de sang. Hvilken opvågnen midt i vinteren og kulden! Der blev serveret kaffe med småkager på sengen, og det gode lys strømmede fra Barbro Lucias øjne, mens hun hældte fløde i koppen.

— Mon man tør invitere på en biograftur? hviskede Hjalmar forsigtigt til Ville i overkøjen. Men Ville mente ikke, det lod sig gøre.



Samuelson tømte kaffen i befåelse.

— Frøken Luksia. Hjalmar stemte skælvede. Må jeg have den ære at invitere på biograftur i aften?

Frøkenen smilte blidt, men der var en kold foragt i hendes øjne, da hun sagde:

— Stille dér i underkøjen. Forstår Hjalmar måske ikke, at Lucia var en helgen?

Jo, det forstod Hjalmar godt, og Ville grinede i det skjulte. Det var godt, man ikke havde dummet sig. Han vendte sig og stirrede længselsfuldt på pigerne, som var ved at samle kopper sammen. Nu gik de nok og tog eventyret med sig.

Døren lukkede sig for sangen, og huggerne så gennem

ruden efter Lucia og hendes følge. Hvor de måtte fryse i de tynde kjoler! De gik stadigt syngende hen under granerne, og Barbro lys blafrede ganske lidt. Ville så på uret: Halv fem. — De har været tidligt på færde, sagde han, bare de nu ikke forkøler sig. Ingen svarede. Her og der i mørket lød noget, som kunne minde om en sukken. Barbro og hendes terner havde tændt et indre lys i huggerne, og hvordan skulle de nu få det slukket. De gik omkring i en døs i lang tid, og pludselig var julen over dem.

JULEAFTEN fejres i stilhed, for Barbro er hos sine forældre, og derfor er stemningen lidt mat. Men hun har stegt flæsksteg og kogt rødkål, selv om hun længe holdt på sin svenske lutfisk. Hun har lavet risengrød og pyntet et lille træ, så de grove karle kan få tårer i øjnene. Bordet er dækket med papirblomster og kogler, alt er så festligt og minder om julen hjemme.

Ved ni-tiden kommer Jønsson på besøg. Han er i løftet stemning og har vel drukket punch i utide. — Jeg har nu ingen gaver med, knægte, fortæller han med et smil, men vil I trække lod, så ka' vinderen en dag sidde i skoven og se til, mens jeg gør hans arbejde. Ingen tager imod tilbudet, og så trisser Jønsson af igen. — Ak, siger han og forlader hytten, fulgt af beundrende blikke, man er vist blevet gammel.

Døren glider i med en sagte piben. — Otte og tres, mumler Hilmer, — man skulle tro, han er fyrrer. De følger ham med øjnene. — Ja, mener Hjalmar, han tår sig, som kunne han rende af med Barbro for næsen af os.

Aftenen svinder, lysene brænder ned på træet. Man gør forberedelser til at gå til køjs. Men netop da begynder julen for alvor. Præsten kommer og banker på, og han har uddeleren nede fra brugsforeningen med sig. De slæber på en vældig bylt, som de lægger fra sig foran ovnen. Deres øjne skælmer mærkeligt. — Jo, siger præsten, nu er det jo jul igen. Og ved I hvad, pojkar, så plejer man at få gaver. Bruger I det ikke sådan hos jer nede i Danmark?

Jo, nikkede de, det gjorde de rigtig nok.

— Men så må I først skænke lidt kaffe for Samuelson og mig, thi vi har en besværlig rejse bag os.

De fik kaffe og alt det brød, de kunne fortære. Præsten lod imens øjnene vandre omkring for at se, hvad sådant folk havde med sig i ødemarken. Nå, her var ikke meget at prale af. Ser mine øjne rigtigt, så ligger de i det bare papir!

Samuelson dypede kagen i kaffe og sugede på skægget. Han sagde ikke meget, men smålo til gengæld. Præsten var derimod veltalende. Han åbnede for bylten og rakte gaver frem. — Den her flaske hårvand skal du ha',

om du ellers kan gøre indtryk på skovguderne. Og du dér kan få et stykke sæbe. Det hænder vel, at man også på disse breddegrader vasker sig.

— Mange tak, sagde Manfred med sløret stemme. Her kom ukendte venner op til hytten for at vidne, at man ikke var glemte af den store verden udenfor skoven. Men festen var endnu ikke forbi. For, som præsten sagde, Vorherre er klog og ved, hvad mennesket behøver. Samuelson gemmer sig fnisende i ovnkrogen. Op af bylten haler præsten et væld af blændende hvidt tøj. Lagner! Ja, min-sanden. Hver får de et lagen! De glatter det måbende, med grove hænder, og kan ikke få eet ord frem.

Men i forvirringen lykkes det Samuelson at komme i besiddelse af kaffekanden, og den tørstende vederkvæger sig med en salig klukken. — Ja, sagde præsten, lagnerne er både fra Samuelson og mig. Jeg håber, de kommer til gavn. Man har jo hørt nede i byen, at I ligger i den bare tang, og det kan ingen være tjent med.

Der blev ganske stille. Denne juleaften i skovhytten duggede de stærkeste blikke og kaldte barnet frem i det stædigste sind. Hvor var den tvivler, der turde bekende sin trods. En for en listede de hen til præsten og greb hans hånd, og på deres øjne så han, hvor hans gave kom til nytte, og Samuelson tømte kanden i bare befjælpelse.

— Nu er det skik, fortsatte præsten, at man læser en historie for menigheden denne aften. Hvis Samuelson kunne få næbbet fra kaffekoppen, vil jeg fortælle om Lazarus og den rige mand — det er en lignelse, man kan få forstand af.

PRÆSTEN var en god fortæller, og det blev sent, før han og uddeleren gik. Malmfred kastede sig på sengen og fik lagnet bredt ud over madrassen. — Hi hi, lo han, nu skal man sove som en slags menneske for en gangs skyld. Man har været Lazarus længe nok, hi hi.

Hvem skal mon få den snorketryne ud af køjen i morgen? ytrede en filosofisk anlagt i øverste køje og skruede proppen af sin hårvandsflaske. Malmfred lænede sig ud og strakte hals. — Og hvem skal du lugte godt for? gnækkede han, det skulle vel aldrig være køkkenpigen?

Der løftede sig et kor af protester. — Køkkenpige! råbte de, du kan selv være køkkenpige, dit fjols.

— Godt ord igen, folkens, sagde Malmfred forsigtigt, skal vi ikke hellere glæde os over lagnerne. Jeg føler mig allerede som Jeppe i baronens seng!

Der var tavshed et øjeblik, så skingrede Ville: — Bring mig nok et glas, I kanaljer. Latteren brød løs og truede med at løfte taget af huset. Ovnen hvædede og rakte en rød tunge efter dem. Tænk, hvor et lagen kunne forandre meget! De skuttede sig og sukkede stille. Men det var svært at falde i søvn. En og anden tænkte vel på feen

Barbro, og andre fældede træer, så der ned gennem sjælen stod et drøn og en pisken af kviste.

Sådan skulle vinteren gå, med drøm og længsel, med skoven og Barbro Lucia mejslet i sindet, med tjåderens sang fra fyrren og Malmfreds snorken. Da de endelig faldt hen, begyndte det at fyge uden for. Fuglen krøb sammen under vingen, og bjørnen sukkede i sit hi. Tykke og tætte tørnede snefnug mod ruden. Dagen efter skulle være hvid som aldrig før.

★ ★ ★

JUL RUNDT OM

★ I næsten alle lande fejrer man julen. Det er dog ikke alle steder, man giver hinanden julegaver. — I Frankrig f. eks veksler man gaver nytårsdag, og i andre lande giver man først hinanden gaver Hellig Tre Kongersaften, den 6. januar, den dag, hvor de tre vise mænd fra Østerland kom til Bethlehem med gaver til det lille Jesusbarn.

★ I Danmark siger vi, at julemanden kommer med gaver. I England, Amerika og Frankrig og mange andre lande kalder de ham Santa Claus. En from præst, der levede i Lilleasien i det 4. århundrede, blev gjort til helgen under navnet St. Nicholas og var børns og sømænds særlige beskytter. Navnet er så i tidens løb blevet ændret til Santa Claus.

★ Alle børn, der tror på Santa Claus, hænger juleaften deres strømpe op ved kaminen, så han skal fylde den, når han kom-

mer ned gennem skorstenen med sine gaver. Men i Frankrig har man to julemænd, foruden Santa Claus også den slemme Fader „Pisk“, der fylder de uartige børns strømpe med tørnede grene.

★ I Frankrig hedder jul „Noël“, hvilket betyder fødselsdag. Nogen oversætter det ved „gode nyheder“. Klokkerne, vi bruger som julepynt, symboliserer, at vi ringer med gode nyheder. I gamle dage, da man ingen aviser havde, gik udråbere rundt i gaderne ringende med en klokke, når de havde store nyheder.

★ Juletræet, som er det vigtigste ydre kendetegn på vor jul, stammer helt fra før den kristne tid. For de gamle romere var det stedsegrønne et helligt symbol på et langt liv. Fra Italien gik det videre til Tyskland, og i midten af det 19. århundrede tændtes det første juletræ i Danmark.

- bestil markfrø fra FDB nu...

Ved at bruge frø fra **FDB** at **DLFs** avl
skabes de bedste muligheder
for en god og tilfredsstillende høst

i Brugsen

alle tidens julekaffe



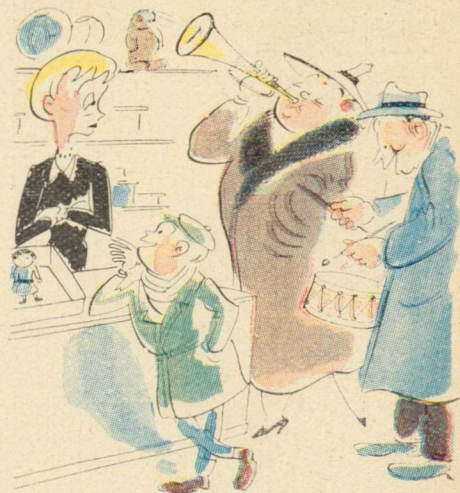
O, duft af rødkål og af gås –
kun af een duft I overgås:
Kær er mig Cirkelkaffens duften,
nu er der faktisk jul i luften...

Ligefrem Nissen



CIRKEL KAFFE

fra **BRUGSEN**



— Jeg tror, de ta'r dem.



Den ideale julegave.



— Kan I ikke vente?

TRE kilometer til Næsby Hotel. Hver aften dans! stod der på skiltet. Han skulle ikke til dans. Han kunne knapt nok forklare sig, hvorfor han ville til Næsby. For seks år siden var han gået bort derfra, bort fra vennerne og fra alt det, der syntes ham uudholdeligt.

— Velkommen i vor midte, sagde de i svendehjemmet, det er sgu et trist sted at være. Her er der ikke noget at lave, men det ku' du jo ikke vide.

Han var igen mellem sine egne, efter at han i decemberaften havde sneget sig gennem byen.

— Nej, hør nu, det er sørme en kold fidus at ville blive i Næsby til jul, sagde en af dem den næste morgen. Du må tage med til København. Det er det rigtige sted at slå mønt — på den tid af året.

Men han kunne ikke bekvemme sig. Noget bandt ham til at blive. — Men så må jeg også finde noget at gøre. Hvor? Absolut ikke på en fabrik. Der kunne let være nogen, som kendte ham. Men alle andre steder samlede han kun nej'er.

Han gik i den tidlige morgen gennem byen. To dage havde han gået rundt uden resultat. Fik han ikke noget nu, så — farvel Næsby.

Døren stod åben til et bageri. Gik det an ...



Det var ligesom på julekortene, men bare en levende nisse.

DEN LANGE VEJ HJEM

Fortælling
af Preben Schultz

TEGNING: RYVALD

— Vi plejer ellers ikke at give, sagde den unge ekspeditrice, da han i en pause i ekspeditionerne fik lokket hende hen til døren. — Men et øjeblik, vi har da noget gammelt. Hun kom tilbage med en fyldt pose. — Nu siger De ikke noget til Deres kammerater — vel?

— Det er så længe siden, begyndte han, men holdt så inde. Hvad kom det en fremmed pige ved, at han ikke havde haft noget rigtigt at spise det sidste par dage.

— Tror De, man kan få noget at gøre her i byen, spurgte han med eet.

— Ved ikke. Der er jo ikke meget for en ... ja, jeg mener på denne årstid.

Så var det, som pigen blev optaget af en idé. — Kom herhen ved lukketid. Det kan da være ...

HAN VENTEDE hele dagen i svendehjemmet på, at det skulle blive lukketid. Det varede en evighed, før klokken blev syv. Det varede en evighed, før den unge pige inde i butikken så ham. Så pegede hun smilende mod bagdøren. — Nå ja, sådan var det jo altid for folk af hans slags.

— Værsgod, sagde hun, da han stod inde i det mørke baglokale. Hun stak ham igen en pose i hånden. Hun havde altså ventet ham. — Og tak, fordi De kunne holde borte. Ved De så hvad? fortsatte hun. Det gule magasin skal have julenisse i år, men de har ikke fået nogen endnu. Prøv! De kan da kun få nej. Gå derhen i morgen, men husk, at ham grosserer er der som et søm — klokken otte.

— Og så farvel. Hun ligefrem skubbede ham ud i mørket igen. Men hør, sagde hun, lige før han lukkede døren

efter sig, lad være med at tage trapper i Borgervænget 3. Der bor jeg nemlig. Godnat.

— Jeg skal ikke på nogen trapper her i byen, sagde han ved sig selv, og slet ikke i Borgervænget 3. Der havde Kirstens forældre boet dengang. Da han og Kirsten begyndte at „gå med hinanden“, havde hun fortalt, hvad de sagde om ham. Så var der ikke grund til besøg.

ALLEREDE ved syvtiden stillede han ved personaleindgangen til Det gule magasin. Han var den første. Chansen var hans. Magasinets folk kom til deres arbejde, og han krømpede sig under deres blikke, efterhånden som de gik forbi ham. På slaget otte kom chefen.

Han gjorde sig lille, som årene på landevejen havde lært ham. — Jeg har hørt, De har brug for en julenisse. ...

— Og det er noget, De tror, De kan klare? — hm. Er De her fra byen? Nå, ligemeget. Med skæg og rødt tøj og det hele kan ingen kende Dem alligevel. ... Vi giver femogtyve om dagen til lukketid — enten det er seks eller ni. Men også for søndag, selv om det kun er en halv dag. Grosserer Jørgensen ville gerne understrege, at han var menneskelig. — Gå op til Jensen i legetøj. Han ved, hvad De skal gøre.

Jensen i legetøj var ikke begejstret for en julenisse fra svendehjemmet. — En af grossererens ideer, sagde han vrantent ved sig selv, ikke højt, for den var ikke ansat længe i magasinet, der turde gøre indvendinger.

OM FORMIDDAGEN lukkede han blot kunder ind og ud ved hovedindgangen. Eftermiddagen gav ham revan-

che. For børnene var julenissen finere end alt andet i magasinet. Han sagde goddag til de små, hørte deres tåbelige ønsker og lovede dem opfyldt.

Efter lukketid gik han lige tilbage til svendehjemmet, men først forbi Sørensens bageri. Han gik sjældent derfra uden lidt godt i posen. Pokker forstå hende. Den unge piges venlighed og smil var ham så uvant. — Er jeg mon andet end en forhutlet fyr, som hun tror, hun kan bringe på det rette spor, sådan som de gør det på filmen? JA, SELVFØLGELIG, alle søde børn får gaver. Svaret kom mekanisk. Nissefars venlighed var hurtigt blevet rutine for ham.

— Jeg vil helst have en negerdukke, der hedder Sambo, sagde en lille pige, der ivrigt klamrede sig til ham.

— Du trænger nu mere til tøj, tænkte han, og højt: — Nu skal du få en af nissefars ønskesedler, så skriver din mor på den, og så kan det jo være, at du vinder en af nissefars store gaver ... ikke?

Allerede dagen efter var pigen der igen. — Værsgod, nisse, her er ønskesedlen. Og ved du, hvad mor sagde? Hun sagde, at det var godt, hvis jeg vandt, for hun kan ikke give mig en negerdukke, sagde hun. En flok børn slog sammen om ham, og den lille forsvandt for ham.

DET VAR et par dage efter. Han gik og hjalp til i et roligt øjeblik og nød arbejdet, for det gav ham en glemt fornemmelse tilbage, en fornemmelse af at være til nytte.

Så stod den lille pige ved hans side. — Nisse, tror du, jeg får en negerdukke, og tror du, jeg har vundet i gætten?

— Lad os se, om din seddel hænger på nissefars tavle?

— Den er der ikke, nisse. Så har jeg ikke vundet, vel? Pigen var skuffet. Hun begyndte at græde, og afbrudt af gråd fortalte hun så, at hellere end en dukke ville hun have en far. — Men hvis jeg siger det til mor, så græder hun. Den far, jeg har, er aldrig hjemme. Må jeg godt ønske en far? ...

— Alt det bedste du vil, min ven.

— Jeg hedder Jette, sagde den lille. Hun så op på ham og kaldte på noget i ham, han ikke kunne forklare.

Jensen kom hen. — Der er andre børn, nisse. Det er kundernes børn, De skal optræde for ...

DA HAN OM AFTENEN tog sin dragt af, følte han et stykke papir i lommen. Han fik det glattet ud. En af magasinets ønskesedler. En fast kvindehånd havde skrevet: Jette Simonsen, 6 år, Brøndstræde 7.

Skriften og efternavnet — det var jo Kirstens. Den lille pige var altså ... Kunne det virkelig være rigtigt? Ja, det stemte med alderen. Kirsten havde jo ventet sig dengang ...

Som i feber gik han fra forretningen. Tårerne pressede på. Han sansede ikke, hvor han gik. Med eet så han: Brøndstræde — 13, 11, 9 og — 7.

Ude fra så han ind i en stue. Der sad Jette, og der — Kirsten. Hun så træt ud. Træt og slidt. Slidt som stuen, hun sad i, som huset, hun boede i — slidt som han selv.

Hvad havde han fået ud af det hele. Hvad var det blevet til, det han kaldte sin ret til selv at bestemme. Det, som havde været småtjanser, selderier, skænderier, nye selderier, nye skænderier — og så en dør, der smækkede? Forspildt, forspildt, alt, hvad der var værd at leve for.

DET VAR BLEVET juleaftensdag. Der var stille i magasinet. Jensen kom: — Nisse, De må op efter Deres penge. Der er jo ikke noget til Dem her efter jul.

— Her er resten, sagde kasserersken. 100 fik De for nogen tid siden, og nu 250. Pas på pengene, formanede hun.

Han var klar over, hvad hun mente. Hun vidste ikke, at de første endnu lå næsten urørt i lommen. Der står ikke brændevin på de sedler. Og nu 250. Det ligesom svimlede for ham. Han havde et nu en følelse, som skulle han falde omkuld. Det kunne være trætheden efter de mange strenge dage.

En halv time før lukketid kom Jørgensen. Alle fik et glædeligt jul. Julesalget var jo gået godt nok, så han kunne tillade sig at være rundhåndet. — Nissen, ja han kunne godt tage fri en halv time før lukketid. Hans fjollede idé med at ville låne nissetøjet forstod Jørgensen ikke et ord af. Havde han da ikke fået nok af at være nisse? Ville han også spille julenisse i aften — ja, værsgod.

De unge ekspeditricer hjalp ham med at finde på, da han gik på indkøb i afdelingerne. Nu var det jo blevet jul, og man var i julestemning. Selv Jensen. Han gav rabat.

Og i butikkerne i nabolaget sagde de: — Nå, julenissen skal rigtig have fyldt sækken, før han skal ud.

Så gik han gennem byen. Folk så på ham. Det var jo ligesom på julekortene, men altså bare med en rigtig levende julenisse med pakker og med sæk og med et juletræ klemt ind under armen. — Du skal få det for halvtreds øre, havde juletræsmanden på torvet sagt. Vi to er vist på den samme, ikke?

JETTE LUKKEDE OP, da han bankede på. Hun smækkede døren i med det samme. — Mor, mor, julemanden er her med hundrede pakker til mig. Må jeg lukke ham ind?

— Hold op med dit forvirrede vrøvl, hørte han Kirsten sige. Sæt dig hen til bordet. Vi skal snart spise.

— Jamen julenissen, han er her, og hvis jeg ikke lukker ham ind, så går han.

Så åbnede Kirsten døren. For første gang i seks år så han hende. Hans røde trøje, huen og skægget sagde hende intet. Der kan du selv se, mor! — Er det ikke til mig?

Nu skulle han spille den rolle, han aften efter aften havde set sig selv spille. Nu skulle han være den, der roligt og uanfægtet delte gaver ud. Nu skulle han være den, der bragte lys og glæde, før han selv gik ud i mørket igen.

Ingenting af alt det, han ville sige, fik han sagt. Bare: — Værsgod.

Kirsten protesterede mod hver pakke til Jette. Mod negerduken, der hed Sambo, mod tøj og frakke, mod kjoler og sko. — Hvad skal det til? Hvad er meningen?

— Julemanden kommer jo altid med gode gaver. Det var den eneste af sine replikker, han kunne huske.

Juletræet stillede han på bordet. Jette dansede af henrykkelse. Hun stod med en stor pakke i favnen. — Hvem er den så til, julemand?

— Den er til din mor!

— Nu vil jeg ikke have mere komedie. Kirsten var oprørt. Hendes stemme dirrede. — Hvad skal hele den forestilling til?

Det var hårdt for ham at stå imod fristelsen til at kaste det hele og løbe væk. Men Jette holdt ham fast.

— Har du også en far med?

— Jette! råbte Kirsten, vil du tie ...

Han hørte ikke mere. Det var begyndt at køre rundt for ham. Spændingen, mødet med de to, sliddet i butikken, de mange og lange dage alene på landevejen uden noget mål, alt blev et virvar af tanker og selvbefrejdelser. Alt forsvandt for ham i en tåge.

HAN VÅGNEDE i et lille, koldt værelse. Det var morgen, eller var det nær middag? Han så sig omkring. Der var ikke meget. En barneseng, sengen, han lå i, en kommode — den kendte han jo. Med eet stod aftenens begivenheder klart for ham. Hvad skulle han nu gøre? Hvordan kom han bort herfra?

Så hørte han Kirstens stemme fra stuen ved siden af: — Du må være stille, Jette. Far trænger til hvile. Han sover vist endnu.

Kirsten åbnede døren. Hun så, at han var vågen. Hun så ham lige i øjnene med et blik, der slog en streg over alt det, der var gået forud.

— Nu har du fået en far herhjemme, Jette, sagde hun og løb så hen til sengen. Og hun græd sin sidste længsel efter ham ud ved hans skuldre.

JUL I DET GAMLE KØBENHAVN

indpas i 1840'erne, medvirket til at gøre julefesten til en hjemmets fest, en mere stilfærdig og sluttet sammenkomst. Det lysende træ, hvorom man vandrer med hinanden i hånden og synger julesalmer, stemmer sindet på helt sin egen vis. Den plumpe julestuelystighed og den bidske revy-atmosfære kan ikke trives sammen med juletræet. Og for godt og vel et hundrede år siden stod den afgørende „kamp“ for eller imod juletræsskikken.

Man har beretninger om, hvilken enorm opsigt det vakte i København, da den tyskfødte familie *Lehmann* i 1811 tændte sit juletræ. Det blev ligefrem til opløb i Ny Kongensgade uden for Lehmanns vinduer. Nogle lod sig

straks rive med og optog skikken. Såvel i 1818 som i 1819 digtede Ingemann i sin *Reiselyre* om juletræet, og allerede i 1817 møder vi i Johan Ludvig Heibergs *Julespøg* og *Nytaarsløier* den fattige københavnerpige Nani-

ne, der oplever jul i Himmelby, hvor hun sammen med englene danser om juletræet.

Som det var at vente, rettede Grundtvig i første omgang hårde slag imod dette tyskeri, men han blev omvendt, blandt andet efter læsning af Ingemanns juletræsdigtning, og kort efter indførte han juletræet i sit eget hjem og digtede til det.

De hyggelige tider

Det var de økonomisk bedrestillede københavnerhjem, som førte an med juletræet. Men hen mod 1840 har skikken også vundet indpas i de mere solide håndværkerhjem. Fabers mere end berømte julevis *Højt fra træets grønne top* er med dens mange mindelser om julen i hans eget hjem rent historisk at betragte som en afspejling af julen, som den fejredes i velstillede københavnske håndværkerhjem omkring 1843.

Blandt byens fattigfolk gik det langsomt. Man havde ikke råd til at købe og pynte juletræ, ja man havde slet og ret ikke råd til at holde jul. I *Den lille pige med svovlstikkerne* oplever fattigbarnet da også kun juletræet som et syn ind i den riges stue. Men i aventyrkredsen *Tolv med posten*, der er fra 1861, finder vi også juletræet hos samfundets små.

Henmod 1875 må juletræet betragtes som almindeligt i alle københavnske hjem og sagtens også i hjemmene i de større byer ud over landet. Derimod holdt man sig endnu på denne tid afventende i landbohjemmene. Her kom juletræet til i de mellemliggende år indtil århundredskiftet.

Dette årsmål, i hvilket juletræet satte

sig fast i bevidstheden som et af de skønneste ydre tegn på julen, altså fra 1830'erne og frem til århundredskiftet, har vi vel allesammen nu en tilbøjelighed til at betragte som de typiske hyggelige tider. Hertil bidrager ikke blot beretningerne om slædekørselen i tiden omkring jul og nytår, men også alle skildringerne af et livstempo, der ikke var værre, end at man kunne tillade sig at tilbringe nogle timer dagligt på sin vinstue eller i sin klub — uden at noget af ens gøremål af den grund led skade.

Men vi hefter os nok for stærkt ved tidens goder og glemmer dens trangslæder og besværligheder.

Tredivernes København var lille. Snæver var byen, som den lå der bag voldene. Dette grønne bælte af uanvendelige fæstningsværker klemte byen sammen, overbefolkning af lejlighederne i småkærskvartererne var det forfærdelige resultat. Det var rendestensbræddernes København, drikkevandet var under al kritik, kloakeringen kun i sin vorden.

Men voldene stængte også af for udsynet. København slikkede endnu sine sår efter statsbankerotten, efter de fattige år i århundredets begyndelse.

Besværlighederne gjaldt også samkvemmet — ikke alene med udlandet, også med selve landet. Fodposten i København var en enkes private entrepriser — først i 1851 „opfandt“ man frimærket og postkassen. Før dette fremskridt kom, måtte man gå på postkontoret, hver gang brev skulle afsendes. Det var ikke bare kostbart at få befordret et brev, men tilligemed sindrigt at få beregnet den rette postpris. Og så skulle man endda være glad, at man ikke kendte nogen i Lemvig, for en overgang havde denne så fjerne by kun fire gange om året normal postforbindelse.

Da byen begyndte at vokse

Den, der havde kendt det København, som var skuepladsen for H. C. Andersens foran citerede julefest, og vendte tilbage tyve-tredive år efter, har gnedet øjnene. Det var et helt nyt København, han mødte.

Byen var vokset, ja, den var ved at sprænge sine gamle rammer — bogstavelig talt. De snærende volde, der havde lukket for udsyn og for fremskridt, var faldet. Uden for var nye bydele ved at gro frem. Hinsides søerne byggede man på Nørrebro, og bag Frihedsstøtten lå Vesterbro. Der var ligefrem blevet mening med at bruge omnibussen, som hestetrukket kørte fra Kongens Nytorv gennem byen, for ruten endte jo helt ude ved Frihedsstøtten, helt ved banegården.

Byen talte lige ved to hundrede tusinde mennesker, en stigning så stærk i løbet af de sidste tredive år, at man ikke turde tænke på fremtiden. Vel-

DEN ydre festligholdelse af julen har skiftet stærkt i tidernes løb. Vi er vist alle på det rene hermed; men det kan dog måske godt være, at indholdet i følgende lille udsnit af et langt og snakkesaligt brev, som H. C. Andersen i januar 1833 skrev til *Oeb lenschläger*, kommer som overraskelse for mange.

H. C. Andersen skriver:

Juleaften var jeg hele tre Steder, først hos Ørstedes, hvor jeg fik en smuk Tegnebog af Træ, med aftrykte Kobberstik, en Æske med Penne og et Digt af Etatsraaden selv. Dernæst gik jeg til Juleløierne i Foreningen (d. e. Studenterforeningen), hvor der ret var moersomt, ud paa Natten spiste jeg hos Collins og fik ved Afskeden der, idet jeg gik, et smukt lille Skrivetøj af *Luise*. — Parodien paa „Faust“, der gaves i Foreningen, var ganske ypperlig, især var Musikken mesterligt arrangeret! — Margrethe kom da paa en Stige og blev baaret af Vægterne, drak Brændeviin og fik ondt, medens alle Instrumenterne sagde deres bø-bø-bø-bø-bø-ø. Der spilledes ogsaa et Lystspil, hvori de Hellige fra Kjerteminde (d. e. en kreds, der dannede „gudelig forsamlinger“) og Magister Lindberg ret blev trakasserede ...

Juletræets revolution

Så sent som i 1830'erne fejrede man altså selve juleaften i København på en maner, der meget ligner vor måde at fejre nytårsaften på. Man gik fra selskab til selskab, og man holdt revy med alt, hvad hertil hører af ren verdslighed og stort spektakkel.

Måske har juletræet, da det vandt



Erik Henningsen, der er mester for så mange skildringer af livet på Københavns gader og i hjemmene, har malet et stort billede af Østergade før jul, der herover gengives i affotografering. Levende fortæller billedet om livet på den vigtigste gade i hine tiders lille storstad. Et varmt hjerte havde maleren også, de forreste figurer i billedet er dem, for hvem det var sværest at finde julens glæder: den lille pige med sprællemændene og bydrengen med konditorens kager.

standen var tydeligst, når man i dagene før jul gik tur på Østergade. Butik lå ved butik. Fra de høje kældervinduer eller fra de „høje stuer“ strålede lyset ud over gaden og bade de udstillede varer i lys.

Fra år til år er butikkernes juleudstillinger blevet flottere og flottere, og man mindes med et overbærende smil den gang i fyrreerne, da man lod sig imponere af den „levende dukke“ fra Paris, der kunne nikke med hovedet og var udstillet i modehandlerinde Rasmussens butik på Vimmelskaftet. Folk stimlede sammen. Nu er den samme modehandlerinde højt på strå som grevinde *Danner* — for højt på strå, mener nogle af de promenerende herrer vel, mens de baner sig vej gennem trængslen på det smalle fortov. De får en militær hilsen af betjenten på gadehjørnet. Han er veteran fra treårskrigen 1848—51 og bemærker, hvorledes det militære snit fra disse sejrseruste år har sat sit præg på de civile herremoder. Selv er han medlem af et *rigtigt* politikorps, mens politiet for blot få år siden var at regne for en samling uniformerede slagsbrødre.

Trængsel er der også omkring banegården i dagene før jul. Man skal være

i god tid for at få sig en god plads i toget hjem til jul. Vel er det anstrengende at rejse, og ofte standses togene af snefygninger, men det er for intet at regne, siger de ældre, der endnu kan huske, da deligencerne var det eneste befordringsmiddel.

Man morede sig

Mange kommer til byen i anledning af julen. Landadelen strømmer ind. Terminsdagen falder jo lige før jul, og kongens nytårskur afholdes lige efter — sæsonen kommer i gang.

Selve juledagene er stilfærdige som nu, men straks derefter tager forlystelserne fat. En menneskealder tidligere havde man måttet nøjes med Det kongelige Teater og diverse sangerinde-etablissementer. Nu derimod vrirler det med både teatre og varieteer. I Nørregade ligger *Folketeatret* og i Amaliegade *Casino*. Det sidste er byens største etablissement med teater og med restaurant, oprindelig planlagt som vintertivoli.

Bag Halmtorvet, på den nedrevne fæstnings grund, dominerer varieteen *National* med et fyrretvemandes orkester. Her er 160 mennesker ansat for at sørge for gæsternes behagelighed,

to af dem har ikke andet at gøre end at pudse og slibe knive ...

De mørke gader

Jo, vel er det en storstad i svøb, en by med aktivitet. Men de hænder, der syer modebutikkernes kostbare rober, sidder på fattige kvinder, der må lade nålen gå fra tidlig morgen til sen aften for at opretholde den blotte eksistens. Deres frysende døtre står måske på Østergade med sprællemænd i håbet om, at der kan blive en klatskilling ekstra til julen.

Og bydrengene, der bærer konditorens kager rundt til de store hjem i Bredgade og Amaliegade, må i den sene aften gå den lange vej gennem byen ud til hjemmet på den anden side søerne.

Her, i de mørke gader, ligger lejekaserne. Her er intet af lyset fra Østergade. Her er flere mennesker, her er færre og trangere stuer, flere munde at mætte og færre penge at mætte dem for.

Vist var der hyggeligt i det gamle København, men ikke for småkårsfolkene i de mørke gader.

[illegible][illegible]

Navn

Adresse

By Alder

De 14—15 årige skriver navn og adresse her:

Navn

Adresse

By Fødselsdag og -år

BØRNEBESØG JULEOPGAVE

Blandt alle børn, som indsender billederne på side 29 sat rigtigt sammen, trækkes lod om 25 legetøjspræmier.

Men for de 14-15 årige rummer billederne en ekstra opgave. Der er nemlig fejl i alle billeder, men hvilke fejl

er der i kortet, i det historiske billede, i dyrebilledet? Skriv fejlene op på et brev og lad det følge med de tre sammensatte billeder. Blandt dem, der har løst opgaven rigtigt, og er 14 år den 25. marts — og ikke over 15 år, trækkes lod om gratis deltagelse i Samvirkes konfirmandrejse den 25. marts til Rivieraen.

★

Børnenes juleopgave kan altså løses af een eller flere. En yngre broder eller søster kan jo sætte billederne sammen og har således chance for en legetøjspræmie, mens en 14—15 årig broder eller søster kan finde fejlene og derved deltage i lodtrækningen om en konfirmandrejse.

Sammensætningen af billederne, kuponen og brevet med fejlene sendes alt i een kuvert senest 5. januar til Samvirkes Børneopgave, Postbox 1229, København S. Vinderliste i nr. 2, den 1. februar.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Hunden, der ønskede en dreng

Fortælling for børn

Hundehvalpen Nicki ønskede sig en dreng til jul. Og hans mor lovede, at hvis han var en rigtig artig lille hund, ville hun gå ud og prøve at finde en dreng til ham.

Der gik lang tid, og da hun endelig kom hjem, så hun meget bekymret ud.

— Hvad ville du sige til

mor, at han jo selv kunne gå ud og lede. Måske han fandt en hund, der ville give sin dreng væk.

Så drog Nicki af sted. Han så en terrier, der løb ved siden af en dreng på cykle. Og han skyndte sig efter hunden og spurgte høfligt. — Undskyld, vil du give din dreng til mig? Terrieren sagde nej, og det i en frygtelig vred tone.

— Jeg bryder mig for resten heller ikke så meget om drenge på cykle, sagde Nicki til sig selv.

Noget efter mødte Nicki en bulldog, der sad i en bil ved siden af en dreng. — Hvis jeg havde en dreng med bil, tænkte Nicki, ville jeg le af de hunde, der er nødt til at gå. Så han spurgte: — Undskyld, vil du give mig din dreng? Men bulldoggen snærrede sådan af Nicki, at han forskrækket løb og gemte sig bag et hjørne, til bulldoggen var ude af syne.

Der gik et godt stykke tid, så mødte Nicki en skotte. Den bar sin drengs pakker i munden. — Jeg ville gerne have sådan en dreng at bære pakker for, tænkte

Nicki. Måske er der hundekiks eller kager i dem, jeg ville frygtelig gerne have en lille kage lige nu. Han tog mod til sig og spurgte høfligt: — Undskyld, vil du ikke nok give mig din dreng? — Ikke tale om, snærrede skotten og viste tænder af Nicki. — Hvor får jeg dog fat i en dreng? tænkte stakkels Nicki.

Nicki gik videre, gade op og gade ned. Han mødte grævlingshunde, foxterriere, pekingesere, alle slags hunde. Men enten havde de ingen drenge, eller også ville de ikke af med dem. — Mor havde ret, tænkte han, der er virkelig ingen drenge at få.

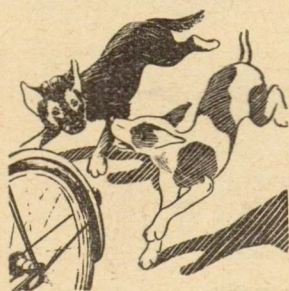
Da det var ved at blive mørkt, kom han til en stor bygning. Nicki var ved at gå forbi, da han fik øje på et stort skilt over døren. Børnehjem stod der. — Et børnehjem er jo et hjem for børn, der ingen forældre har, tænkte Nicki. Måske de så heller ingen hunde har. Han fattede mod og gik hen mod indgangen. Og så standsede Nicki, han lyttede, han kunne høre musik. Han kiggede gennem vinduet, så et tændt juletræ og en masse børn, der sang julesalmer. Nicki så mere endnu: på trappen foran huset sad en lille dreng helt for sig selv og så ensom ud. Nicki sprang lige op i drengens skød og slikkede ham over det hele med sin lille

varme tunge. Hvor drengen var glad for at se Nicki.

Så åbnedes døren, og en dame kom ud. — Men Peter dog, hvad laver du her? Kom dog ind til træet. Nicki sad ganske stille. Tænk, hvis drengen gik ind og lod ham sidde herude. Men drengen sagde. — Jeg har fået en hundehvalp, må den også komme ind?

— En hundehvalp! Damen kom nærmere og så på Nicki. — Det er da en sød hund, hvor den så kommer fra, den må du godt tage med.

Og ind kom de. Mange drenge legede rundt om træet. Alle kastede de sig over Nicki og ville kæle med ham, lege med ham, tage ham op og give ham mad. Nicki logrede med sin lille hale, ja med hele sin lille krop. Så gjorde han sig fri af de mange hænder, der ville kæle med ham. Han ville helst være hos Peter. — Men hvem skulle dog have troet, sagde han til sig selv, at jeg ville få halvtreds drenge i julegave!

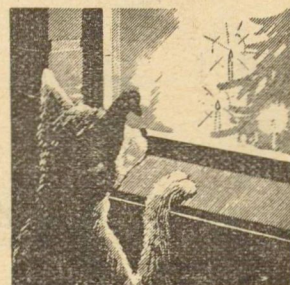


at få en lille hvid kanin med lyserøde ører? spurgte hun Nicki.

— Nej tak, sagde Nicki, jeg bryder mig ikke om kaniner, jeg vil have en dreng.

— Nicki, sagde hans mor, der er ingen drenge at få, jeg kunne ikke finde en eneste, der er mangel på drenge i år.

Nicki var ganske utrøstelig. Til sidst sagde hans



Julens kryds og tværs

Opgaven på bagsiden er for de kryds- og tværs-glade i familien, yngre som ældre.

★

Løsningen sendes senest 5. januar 1956 mærket Kryds til postbox 1229, København S. Blandt de rigtige løsninger (der ikke behøver at være trukket op med blæk), trækkes lod om 25 gode pakker, fyldt med smagsprøver fra FDBs fabrikker: chokolade, konserver, tobak m. m. Alle præmier er ens, lige gode og lige meget værd — og forhåbentlig en kærkommen forsyning til glæde for alle i familien. Vinderliste bringes i nummeret for 1. februar.

★

Såfremt familiens yngre medlemmer har løst opgaverne side 29, og man ønsker at spare porto, kan *alle* løsninger sendes i een kuvert, men så må der stå: Kryds og Børneopgave på kuvertens forside. I alle tilfælde skal løsningerne sendes til Samvirkes postbox, hvis adresse er: Postbox 1229, København S.

HB HOVEDSTADENS BRUGSFORENING

ÆNDER, GÆS OG FLÆSK

På det tidspunkt, da HBs juleprisliste, som fulgte med *Samvirke* for 1. december, skulle gå i trykken, var det endnu ikke muligt at fastlægge priserne på julemaden, d. v. s. de ferske varer som flæsk og fjerkræ.

Denne ikke uvigtige post på budgettet har det derfor været nødvendigt at gætte sig frem til, og også det kunne være noget vanskeligt.

Vi har spurgt forretningsføreren for HBs fedevarefabrik, hr. *Elo Thomsen*, hvad julemaden vil koste i år og fik at vide, at gæssene i sammenligning med i fjor er steget en lille smule — 15 øre pr. 1/2 kg — og at de i år vil koste kr. 3,80 pr. 1/2 kg. Ænderne derimod er faldet i pris i forhold til i fjor; de koster i år kr. 4,70 pr. 1/2 kg, og kostede i fjor kr. 5,10.

★

★

★

★

Gør det nemt

At der er rigeligt at gøre i hus og køkken i anledning af julen vil sikkert de fleste husmødre skrive under på, og sikkert også på, at det ville være rart at spare noget af besværet. Naturligvis er der stadig traditioner at tage hensyn til, når julemiddagen skal planlægges, men på et enkelt område vil det dog være muligt at klare det lidt nemt — nemlig ved tilberedning af desserten.

I HBs afdelinger findes der i år et betydeligt udvalg af konserver af den

— Flæskepriserne er jo som bekendt steget, fortsætter hr. Thomsen, men vi vil være i stand til at levere skinker til næsten samme pris som forrige år, nemlig til kr. 3,00 pr. 1/2 kg, de kostede i fjor kr. 2,95.

Om årsagen til, at der i år er skinker nok, og at de er relativt billige oplyste forretningsføreren, at eksporten af skinker, der i fjor var ret betydelig, ikke er så omfattende i år, og HB er altså velforsynet med denne eftertragtede julemad.

På trods af den stedfundne prisstigning er HB i stand til at fastholde de priser på røgvarer, der er angivet i HBs prisliste, nemlig for hamburgerryg, mørbradkr. 2,55 pr. 1/2 kg, mellemkr. 1,85 pr. 1/2 kg, medens bayonneskinker leveres til en pris af kr. 2,45 pr. 1/2 kg.

mere luksusprægede art: dessertpærer, dessertjordbær, dessertkirsebær, blomster, ferskner, ananas og abrikoser. Sådanne ting er det altid rart at have stående i spisekammeret og — ærlig talt — var det ikke en idé at gøre det nemt ved at bruge en eller flere af disse ting, der på kort tid bliver en herlig dessert.

★

★

★

Hovedstadens Brugsforening
ønsker alle sine medlemmer
en glædelig jul
og et godt nytår.



Jul i ANVA

Nu kan De igen få det pragtfulde Krefft gaskomfur med 3 blus, spildebakke og rundtræksovn med tilbehør. Komfuret er emaillet både indvendig og udvendig

reklametilbud 375-

Bus nr. 40
til døren

MAGASIN
ANVA

Thorshavnsgade 25-27
Asta 1

